

IZ SVETA TIŠINE

Letnik XLV, št. 6 | junij 2025 | ISSN 1318-1394

Predstavitev vizije
novoizvoljenega
predsednika

Gluhi športniki prejeli Bloudkove nagrade

Izdajatelj:

Zveza društev gluhih in
naglušnih Slovenije | Drenikova
24, Ljubljana | T: 01 500 15 00 |
i: www.zveza-gns.si

V. d. urednice: Aleksandra
Rijavec | **Uredniški odbor:**
Valerija Škof, Saša Letonja,
Maja Vilar | **Jezikovni pregled/**
lektorica: Veronika Ciglar |
Oblikovanje in prelom: Artmedia
| **Tisk:** Tiskarna DTP | Izdaja v
nakladi 3.700 izvodov

Uredništvo si pridržuje pravice
do objave, neobjave, krajšanja ali
delnega objavljajanja nenaročenih
prispevkov v skladu s
poslanstvom in prostorskimi
možnostmi. V posameznih
primerih mnenja posameznikov
ne izražajo mnenja in stališč
uredništva in ZDGNS.
Nenaročenih besedil in fotografij
ne vračamo. Anonimnih ali
žaljevih prispevkov ne
objavljamo. Ponatis celote ali
posameznih delov glasila je
dovoljen le s pisnim privoljenjem.

Glasilo je brezplačno in v javnem
interesu. Na podlagi 8. točke 42.
člena Zakona o davku na dodano
vrednost (UL RS št. 104/2024) ni
zavezano plačilu DDV-ja.

Drage bralke, dragi bralci!

Junjska številka našega časopisa prinaša sporočilo sprememb, povezovanja in novih začetkov. Skupščina Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je izvolila novo vodstvo za mandatno obdobje 2025–2029. V ospredje postavljamo vizijo novoizvoljenega predsednika Gorazda Orešnika ter ekipo delegatov, ki bo v prihodnjih letih soustvarjala delo zveze. Predstavljamo tudi novega podpredsednika, Srečka Veita.

Znova dokazujemo, da smo dejavni tako doma kot v mednarodnem prostoru. V tej številki poročamo z Generalne skupščine Evropske zveze gluhih 2025 v Varšavi, ki je potekala pod naslovom *Strategije, pobude in zaveznitva za prihodnost* ter s konference EFHOH 2025 v Tallinu, glavnem mestu Estonije, z naslovom *Doseganje enakopravnosti oseb z izgubo sluha*. Pišemo tudi o srečanju voditeljic v športu gluhih v okviru EDSO v Turčiji ter posebej poudarjamo sodelovanje slovenskih predstavnikov na mednarodnem jadralnem tekmovanju.

Ponosni smo, da so na slovesni podelitvi Bloudkovih priznanj, ki je potekala 9. junija na Brdu pri Kranju, med letošnjimi nagrajenci tudi izjemni posamezniki in ekipe iz skupnosti gluhih. Najvišja državna priznanja za šport so prejeli:

- ▶ **Sabina Hmelina**, najuspešnejša slovenska gluha alpska smučarka,
- ▶ **Samo Petrač**, edini gluhi športnik z medaljami na zimskih in poletnih olimpijskih igrah gluhih,
- ▶ **Alojzija Meglič**, ena ključnih predstavnic zlate generacije gluhih smučark,
- ▶ **Leja Glojtnarič**, vrhunska atletinja in večkratna evropska ter olimpijska prvakinja,
- ▶ **Košarkarska reprezentanca gluhih Slovenije 2001 in 2005**, za izjemne mednarodne uspehe,
- ▶ **Mirko Jerman**, pionir kolesarstva med gluhih,
- ▶ **Marjan Lampelj**, odlični kolesar iz zgodnjega obdobja,
- ▶ **Anton Klepec**, član bronaste kolesarske ekipe iz leta 1969,
- ▶ **Anja Drev**, smučarka z olimpijskimi in svetovnimi medaljami,
- ▶ **Iris Breganski**, atletinja z medaljami iz Brazilije in Tajvana,
- ▶ **Maks Stopar in Marjan Pavcu**, člana bronaste gimnastične ekipe z iger gluhih leta 1969.

Njihova predanost, vztrajnost in vrhunski dosežki ne predstavljajo le športnih uspehov, temveč pomemben prispevek k razvoju in prepoznavnosti športa gluhih v Sloveniji. Dogodek je bil izjemno priznanje posameznikom in ekipam ter močno sporočilo o vključevanju in enakih možnostih za vse. V nagovorih številnih uglednih gostov iz sveta politike, športa in invalidskega varstva je odmeval skupni poudarek: šport povezuje in odpira vrata vsem.

Poleg institucionalnih vsebin se dotikamo tudi vsakdanjega življenja – predstavljamo teme, kot so uporaba detektorjev dima, dostopnost klicnega centra za osebe z okvaro sluha, nove aplikacije ter pomembna izjava za javnost. Z veseljem sporočamo, da bo kmalu začela veljati nova zakonodaja o dostopnosti, za katero smo si prizadevali dolga leta.

Na kulturnem področju poudarjamo odprtje **Muzeja slovenskega jezika in knjige** na Gradu Štanjel, ki je na ogled od 18. junija dalje. Pri projektu je sodelovala tudi ZDGNS, ki je s svojim prispevkom poskrbela, da je v muzejsko pripoved vključena tudi zgodba o jeziku gluhih. Verjamemo, da bo razstava obiskovalce navdušila, jih spodbudila k nadaljnjemu raziskovanju, branju, ustvarjanju in ohranjanju naše pisane dediščine.

Ponosni smo tudi na uspehe posameznikov in društev: predstavljamo ambasadorke vseživljenjskega učenja MOCIS, poročamo o izletu MDGN Slovenske Konjice, ribiškem turnirju na ribniku Videž ter aktivnostih, povezanih z multimodalno mobilnostjo.

Iskrena hvala vsem, ki z idejami, delom in zgledom soustvarjate naš skupni prostor – svet tišine, ki vse glasneje širi svoj glas.

Vaša uredniška ekipa in
Maja Vilar

Foto na naslovnici:
Gorazd Orešnik

ZDGNS

Slovar SZJ

Slovar slovenskega znakovnega jezika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je na voljo tudi kot brezplačna mobilna aplikacija.

Iskalnik

Iskanje videoposnetkov po besedah ali besednih zvezah.

Govor

Iskanje videoposnetkov s pomočjo govora.

Kategorije

Iskanje videoposnetkov po kategorijah, tematskih sklopih, pravljičah, mednarodnih kretnjah in učnih primerih.

Kviz

Opravljanje kvizov za utrditev znanja pisane besede in znakovnega jezika.

QR

Čitalec QR-kod za ogled videoposnetkov SZJ.

Gluhoslepi

Prilagoditev kontrasta in velikosti pisave za gluhoslepe.

Kazalo

4 S sekretarjeve mize

11 Predstavitev vizije novoizvoljenega predsednika

Aktualno

14 Generalna skupščina Evropske zveze gluhih 2025 v Varšavi: Strategije, pobude in zavezništva za prihodnost

17 Letna konferenca Evropske zveze za naglušne (EFHOH) in skupščina 2025 – Doseganje enakopravnosti oseb z izgubo sluha

19 Dostopnost za osebe z okvaro sluha: nov zakon, nove priložnosti

20 Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik predstavlja mobilno aplikacijo Klicni center za osebe z okvaro sluha

21 Navodila za namestitev APP Klicni center za osebe z okvaro sluha

30 Predstavitev rezultatov multimodalne mobilnosti v Narodni galeriji

Šport

31 Ženske – voditeljice v športu gluhih – delavnica EDSO

34 Ustanovna skupščina Športne zveze gluhih Slovenije

36 Gluhi športniki prejeli Bloudkove nagrade

50 Jadralni izziv brez besed: Gluhi športniki navdušili na jezeru Gižycko

Vseživljensko učenje

52 Postala sem ambasadorica vseživljenjskega učenja 2025

Iz naših društev

54 Izlet MDGN Slovenske Konjice v Rogaško Slatino

55 Tradicionalni ribiški turnir na ribniku Videž

Nasvet

56 Dimni alarm, ki je rešil življenje

In memoriam

57 Janezu Svetetu v slovo

SOF

58 Kampanje so kot sledi, ki jih puščamo v kolektivnem spominu!

S sekretarjeve mize

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije ima novega predsednika

Člani Skupščine Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije so izvolili novega predsednika ZDGNS – Gorazda Orešnika, ki je po 12 letih predse-dovanja nasledil dosedanjega predse-dnika Mladena Veršiča. Za mesto predsednika sta kandidirala dva izje-mna posameznika – Gorazd Orešnik in Branko Gorenjec. Oba odlično poz-nata delovanje Zveze in sta doslej po-membno prispevala k njenemu ra-zvoju in uspešnemu delovanju. Čeprav je lahko izvoljen le eden, iskreno čestitamo obema kandidato-

ma. Veseli smo, da bomo z obema še naprej sodelovali, ne glede na funkci-jo, saj nas povezuje skupno pos-lanstvo – izboljševanje življenja oseb z okvaro sluha. Člani Skupščine ZDGNS so prav tako izvolili novega podpredsednika ZDGNS Srečko Veita.

Aktivna Kranjska Gora v okviru ohranjanja zdravja in rehabilitacije

Vsako leto ZDGNS izvede en mesec skupnih letovanj Aktivna Kranjska Gora. Skupine se razvrstijo po termi-nih in imajo s pomočjo animatorja tudi zelo bogat program.

Skupščina EUD 2025

Dosedanji predsednik ZDGNS Mladen Veršič in strokovni sodelavec na ZDGNS Anton Petrič sta se udeležila konference in skupščine EUD. Poleg aktualnih tem sta tudi zastopala predloge ZDGNS na temo pirotehničnih sredstev in dneva inkluzije.

Izobraževanje ZDGNS Želim, da me razumete

ZDGNS je zaradi velikega interesa ponovno organizirala celodnevno izobraževanje za področje oseb z izgubo sluha za strokovne delavce na različnih področjih. Program je verificiran s strani Socialne zbornice Slovenije, kar zagotavlja kvaliteto, strokovnost in bogato informiranost udeležencev.

Hiša znakovnega jezika ZDGNS v vrtce in šole

Hiša znakovnega jezika obiskuje vrtce in osnovne šole ter ozavešča otroke, učitelje in strokovne sodelavce za področje izgube sluha, hrupa in znakovnega jezika. Veseli nas tudi interes nekaterih vrtcev in šol, da obiščejo Hišo znakovnega jezika na ZDGNS in se podučijo o zgodovini, tehničnih pripomočkih, sluhu, hrupu in znakovnem jeziku.

Mednarodni dan muzejev: Hiša znakovnega jezika ZDGNS

Ob mednarodnem dnevu muzejev smo organizirali program za obiske

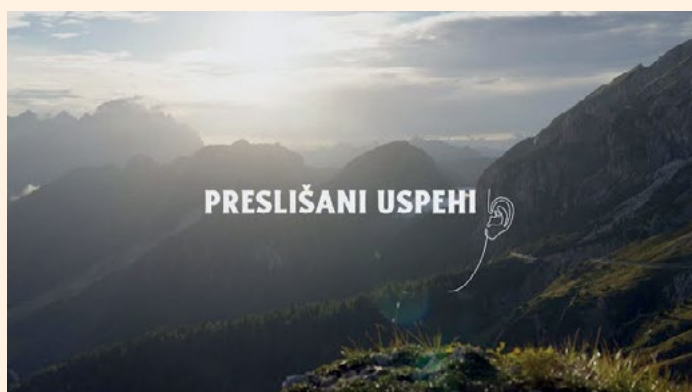
vtencev in šol na temo sluha, hrupa, tehničnih pripomočkov in znakovnega jezika.

Filmi ZDGNS Jezik enakopravnosti, Preslišani uspehi, 62. a člen, Lastovke letajo nizko

ZDGNS je vsem izobraževalnim šolam in knjižnicam poslala vabilo za ogled filmov, ki obravnavajo proble-

matiko oseb z izgubo sluha. To bo dobra dopolnilna dejavnost v njihovih programih, zato so bili veseli naše ponudbe.

Filmi ZDGNS Jezik enakopravnosti, Preslišani uspehi, 62. a člen, Lastovke letajo nizko na lokalnih televizijah širom Slovenije

ZDGNS je ponudila vsem lokalnim televizijam dopolnitev programa tudi z dostopom za predvajanje vseh filmov ZDGNS. Veseli smo bili nekaterih pozitivnih odzivov in resnično si želimo, da se tudi po tej poti prepozna mesto oseb z izgubo sluha.

Multimodalna mobilnost in ZDGNS

ZDGNS je aktivno sodelovala na dogodku Geodetskega inštituta Slovenije in Ministrstva za okolje, podnebje in energijo o omogočanju multimodalne mobilnosti oseb z različnimi

oviranostmi, vključno za vse skupine oseb z izgubo sluha.

Rojstvo lepega tudi o slovenskem znakovnem jeziku

V veliko veselje nam je bilo dolgotno sodelovanje z novinarjem RTV SLO gospodom Nejcem Krevsom na področju oseb z izgubo sluha in znakovnega jezika. Na podlagi dolgotnega sodelovanja je v njegovi knjigi *Rojstvo lepega* našel mesto tudi slovenski znakovni jezik.

ZDGNS in Univerza v Ljubljani: Vključevanje, raznolikosti in enakosti v visokem šolstvu

**UNIVERZA
V LJUBLJANI**

Sodelovali smo na seminarju Univerze v Ljubljani o vključevanju in enakosti v visokem šolstvu. Vrata univerz se vse bolj odpirajo osebam z izgubo sluha, dostopnost je vse večja.

ZDGNS in AKOS: Tehnična skupina za podnaslavljanje AVMS

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

ZDGNS je uspela po dolgotrajnih pogovorih pospešiti delovaje na področju dostopnosti s strani AKOS. Potekajo številni sestanki in posveti, vse

v smeri oblikovanja tehnične skupine za podnaslavljanje AVMS. Vse z namenom zagotavljanja kakovostnih in sprotnih podnapisov na različnih platformah.

Pogovorne skupine ZDGNS (naglušnost, polžev vsadek, tinitus, duševno zdravje ...)

V skladu s tehnologijo in spremembami v družbi so vedno bolj priljubljene tudi pogovorne skupine na daljavo ali v živo. ZDGNS mora temu slediti in ponuditi strokovno ali laično podporo osebam, družinam in svojcem.

ZDGNS, Agencija Povem in Družba Mastercard na slovenskem oglaševalskem festivalu SOF

Projekta Geste vključenosti in Prispevaj kretnjo sta bila s pomočjo Agencije Povem in Družbo Mastercard pre-

Nagrade agencije Povem

2. mesto za naziv **Agencija leta** na Slovenskem oglaševalskem festivalu

34.
SOF

1x velika nagrada
6x zlata nagrada
2x srebrna nagrada
9x ožji izbor

Geste vključenosti | **Družbeni eksperiment** | E3 ZUNANJE
OGLAŠEVANJE, E3.2 USTVARJENE PROSTORSKE REŠITVE | Srebrna nagrada
Geste vključenosti | **Finančno opismenjevanje** | P2 KREATIVNA
UČINKOVITOST | Srebrna nagrada
Geste vključenosti | **Iniciativa prispevaj kretnjo** | V1 INTEGRIRANE
KAMPANJE | Zlata nagrada
Geste vključenosti | **Finančno opismenjevanje** | V2 IZKUŠNJA
ZNAMKE, V2.2 AKTIVACIJA | Zlata nagrada
Geste vključenosti | **Iniciativa prispevaj kretnjo** | V3 DIGITALNE
KAMPANJE | Zlata nagrada
Geste vključenosti | **Iniciativa prispevaj kretnjo** | OKI BOLJE ZA
DRUŽBO | Zlata nagrada
Geste vključenosti | **Finančno opismenjevanje** | OKI BOLJE ZA
DRUŽBO | Zlata nagrada
Geste vključenosti | **Iniciativa prispevaj kretnjo** | M3 VSEBINSKO
KOMUNICIRANJE, M3.1 ODNOSI Z JAVNOSTMI | Zlata nagrada

jemnika številnih srebrnih, zlatih in glavnih nagrad za leto 2024 na SOF. V veliko veselje nam je bilo sodelovati z njimi, predvsem se je na največjem oglaševalskem festivalu veliko govorilo o slovenskem znakovnem jeziku in ZDGNS. Inštitut slovenskega znakovnega jezika in Hiša znakovnega jezika sta pri tem nudila vso potrebno vsebinsko in strokovno podporo.

ZDGNS izbrana na projektih Ministrstva za kulturo za senzorne invalide

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA KULTURO

Veseli nas nadaljevanje sodelovanja z Ministrstvom za kulturo pri projektih za senzorne invalide za področje dostopnosti, prilagajanja literature, medijev in razvoja SZJ.

Posvet Ministrstva za kulturo o Nacionalnem programu za jezikovno politiko

ZDGNS, Inštitut SZJ in Hiša ZJ so sodelovali na posvetu ministrstva, na katerem so zbirali predloge in pobude s strani različnih deležnikov.

ZDGNS, Inštitut SZJ in Hiša ZJ

ZDGNS ostaja nevladna invalidska reprezentativna organizacija s svojo strategijo in poslanstvom dela, medtem ko Inštitut za SZJ ostaja raziskovalna organizacija, Hiša Znakovnega jezika pa prostor učenja, srečevanje, spoznavanja in zgodovinskega uvida v življenje in delo oseb z izgubo sluha.

ZVEZA DRUŠTEV

GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE
DEAF AND HARD OF HEARING CLUBS ASSOCIATION OF SLOVENIA

Predstavitev vizije novoizvoljenega predsednika

Spoštovani!

Že 45 let sem član Društva gluhih in naglušnih Ljubljana. V tem času sem bil 25 let član upravnega odbora, 8 let podpredsednik in 8 let predsednik društva. Sodeloval sem pri številnih projektih za izboljšanje življenja gluhih in naglušnih. Prav tako sem bil 8 let član upravnega odbora ZDGNS.

Zdaj kandidiram za predsednika ZDGNS in vam predstavljam svojo vizijo – štiri glavne točke:

1. Izobraževanje in zaposlovanje gluhih in naglušnih

Gluhi in naglušni se še vedno soočamo s težavami pri iskanju zaposlitve. Kljub temu da so tolmači prisotni v šolah in nekateri učitelji znajo znakovni jezik, po koncu šolanja pogosto nalletimo na zavrnitve pri zaposlitvi – zaradi komunikacijskih ovir.

Predlagam:

- Zahtevati spoštovanje zakonodaje glede prilagoditve delovnih mest.

Novoizvoljeni delegati Skupščine Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

- Uvesti posebne programe za zaposlovanje gluhih in naglušnih v javni upravi (npr. lekarne, pošte, občine, Krka ...).
- Uvesti kvote za zaposlitev gluhih in naglušnih v javnih službah.

2. Komunikacijski dodatek – pravična ureditev

Trenutno imajo vsi gluhi in naglušni enoten komunikacijski dodatek. To ni pravično.

Predlagam:

- Uvesti je treba dve kategoriji za gluhe in naglušne, glede na stopnjo gluhoste in komunikacijske zmožnosti.
- Višji dodatek za osebe, ki so gluhe od rojstva, saj imajo večje komunikacijske ovire.

3. Dostopnost do kulture in vsakdanjega življenja

V letih 2018 in 2019 smo v DGN Ljubljana uspešno vodili projekt gledališki tolmač, ki je prejel priznanje SOF, podporo banke NLB in bivšega predsednika RS Boruta Pahorja. Zavezo o vključitvi tolmačev v predstave je podpisalo 10 gledališč po vsej Sloveniji. Žal se je projekt ustavil zaradi epidemije COVID-19 in prekinitve financiranja.

Poleg dostopnosti do kulture imamo gluhi in naglušni številne ovire v vsakdanjem življenju:

Zapornice za parkiranje in dvigala – ob težavah je treba poklicati pomoč, kar gluhi človek ne more.

Vlaki in avtobusi – obvestila so pogosto samo zvočna, brez vizualnih informacij.

Klic 112 – nimamo možnosti neposredne komunikacije v živo prek tolmača, kar je varnostno zelo problematično.

Predlagam:

- ▶ Ponovno uvedbo gledališkega tolmača z rednim financiranjem s strani Ministrstva za kulturo RS.
- ▶ Zahtevo po vizualnih informacijah v javnem prometu in na javnih mestih.
- ▶ Uvedbo neposredne povezave z operaterjem 112 prek video tolmača.
- ▶ Boljšo dostopnost tudi na področjih varnosti in vsakdanjega življenja.

4. Podnaslavljanje dogodkov v živo

Predlagam:

- ▶ Da Zveza kupi sodobno opremo za samodejno podnaslavljanje govora v živo, da bodo gluhi in naglušni lahko spremljali predavanja, delavnice, gledališke predstave, javne prireditve, zborovanja in druge dogodke.
- ▶ Omogočiti večjo vključenost gluhih in naglušnih v javno in kulturno življenje.

Zaključek

Zveza mora tesno sodelovati z ministrstvi, uradi in zavodi, da izboljšamo življenje gluhih, naglušnih in gluhoslepih.

Če bom izvoljen:

- ▶ SE bom boril za enake pravice.
- ▶ Vodstvo bo povezano in odgovorno – kot ekipa v jedrski elektrarni: usklajeno, varno in z občutkom za odgovornost.
- ▶ Tako kot elektrarna ustvarja moč, bomo tudi mi okrepili Zvezo ZDGNS – skupaj.
- ▶ Tudi obvladam mednarodni znakovni jezik.
- ▶ Sem blizu sedeža Zveze, imam čas, voljo in dolgoletne izkušnje.
- ▶ Z vašo podporo lahko dosežemo več – za vse nas.

Hvala za zaupanje.

Novi izvoljeni podpredsednik ZDGNS Srečko Veit

Generalna skupščina Evropske zveze gluhih 2025 v Varšavi: Strategije, pobude in zavezništva za prihodnost

Predsednica EUD Sofia Isari otvorila generalno skupščino

Varšava, 23.–24. maj 2025

V organizaciji Evropske zveze gluhih (EUD) in ob podpori Poljske zveze gluhih (PZG) je v prestolnici Poljske potekala redna letna Generalna skupščina EUD. V dvodnevnem dogodku so sodelovali delegati nacionalnih organizacij gluhih iz držav članic EU, ki so oblikovali nove usmeritve za napredek gluhe skupnosti, okrepili politično sodelovanje in obravnavali ključna vprašanja, povezana z umetno inteligenco, enakostjo spolov, dostopnostjo ter pravicami gluhih žensk in deklet. Iz Slovenije sta se te skupščine udeležila dva delegata: Mladen Veršič in Anton Petrič iz Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Bogato zasnovan program in strateški pomen dogodka

Skupščina je bila zasnovana kot vsebinsko in organizacijsko izjemno celovit dogodek. Dopol-

danski del 23. maja je bil posvečen seminarju o **človekovih pravicah in enakosti**, v sodelovanju z gostiteljem PZG, popoldne pa je sledila **delavnica na temo človekovih pravic** z naslovom *Navigacija med prostovoljstvom in zaposlitvijo za dosego pravic gluhih oseb*. Oba dogodka sta bila del programa CERV EU.

Udeleženci so na delavnicah predstavili primere dobrih praks, opozorili na sistemske izzive in izmenjali rešitve za večjo vključenost gluhih v prostovoljske dejavnosti, zaposlovanje in odločanje.

Glavni del skupščine je potekal 24. maja, ko smo obravnavali letno poročilo, delovni program 2025, nove resolucije članic ter napovedane strateške dokumente: **poročila o izvajanju treh ključnih direktiv EU (EAA, AVMSD in**

EECC), knjigo o priznanju znakovnih jezikov ter priporočila v okviru strategije EU o pravicah invalidov.

Umetna inteligenca: Priložnost ali nova ovira za gluhe?

Ena osrednjih točk razprav je bila problematika **umetne inteligence (AI)**. EUD je v okviru projektov *SkillAbility* in *AccesS* predstavila potrebo po vključujočem razvoju tehnologije, ki ne bo poglobljala obstoječih ovir.

V razpravi na generalni skupščini EUD so bili delegati mnenja, da neregulirana umetna inteligenca predstavlja številna tveganja, vključno z možnostjo izgubljanja delovnih mest, algoritmimi pristranskostmi, kršitvami zasebnosti in grožnjami kibernetiki varnosti. V kontekstu skupnosti gluhih lahko neregulirana umetna inteligenca poslabša obstoječe neenakosti in ustvari nove ovire, zlasti če ni zasnovana z mislijo na vključenost. Razvoj neregulirane umetne inteligence bi lahko ustvaril določene stvari, ki bi lahko za gluhe posameznike ali skupnost predstavljale resne probleme. O tem se bodo še pogovarjali na različnih nivojih institucij Evropske unije na pobudo EUD.

Poudarek na enakosti spolov in politični udeležbi gluhih žensk

Generalna skupščina je nadgradila prizadevanja EUD za vključevanje gluhih žensk in deklet. Predstavljena so bila orodja za vzpostavitev **ženskih komisij znotraj nacionalnih društev** ter poročila o diskriminaciji in nasilju, ki so ga v EU doživljale gluhe ženske. Vzporedno z Generalno skupščino je bil predstavljen **Toolkit (orodje) za izvajanje strategije EU za enakost spolov**, ki vključuje konkretna priporočila in mehanizme za delovanje v gluhih skupnostih.

Odmevna slovenska pobuda: ZDGNS s kar dvema resolucijama

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je predložila dve izjemno aktualni in družbeno angažirani resoluciji, ki sta vzbudili precejšnje odzive med delegati:

1. Prepoved ognjemetov s hrupnimi učinki

Pobuda poziva EU k spremembi direktive o eksplozivih in prepovedi ognjemetov z zvočnimi učinki zaradi vpliva na ljudi, živali in okolje. ZDGNS je izpostavila pravico do mirnega okolja kot človekovo pravico in poudarila, da glasni ognjemeti še posebej negativno vplivajo na otroke, starejše in gluhe osebe s senzoričnimi preobremenitvami.

Pobuda ni bila sprejeta iz teh razlogov:

► Vsebina izven primarnega mandata EUD

EUD je specializirana za zagovorništvo pravic gluhih oseb v okviru EU in se osredotoča na vprašanja, kot so jezikovne pravice, dostopnost, izobraževanje, enakost spolov in digitalna vključenost. Ognjemeti, čeprav lahko vplivajo na dobrobit gluhih in ranljivih skupin, morda niso dovolj tesno povezani z jedrnimi cilji organizacije, da bi utemeljili politično kampanjo na ravni EU.

► Zahteva po spremembi zakonodaje izven pristojnosti EUD

Direktiva o eksplozivih in ognjemetih sodi v področje okoljske, potrošniške in varnostne zakonodaje EU. EUD sicer sodeluje z institucijami EU, vendar nima neposrednega vpliva na tehnične direktive, ki se tičejo varnostnih izdelkov. EUD bi za tako pobudo morda potrebovala zaveznike iz drugih nevladnih organizacij (npr. za pravice živali, okolje, zdravje).

2. Evropski dan vključevanja (EU Inclusive Day)

Predlog za vzpostavitev evropskega dne vključevanja po vzoru **slovenskega nacionalnega dne vključevanja (1. marec)**. Namen je širša ozaveščenost o pomenu vključujoče družbe, ne glede na sposobnosti, starost, spol ali jezik. Resolucija poziva evropske institucije k uradni razglasitvi dneva na ravni EU.

Pobuda ni bila sprejeta iz teh razlogov:

► Nejasna povezava s specifičnimi pravicami gluhih

Pobuda ima širši družbeni pomen, vendar **ni neposredno vezana na gluhe osebe ali znakovni jezik**. EUD se kot evropska nevladna organizacija osredotoča na področja, kjer lahko neposredno vpliva na položaj gluhih oseb, kot so dostopnost, jezikovne pravice, diskriminacija, izobraževanje in delo. Pobuda za *dan vključevanja* pa lahko zajema vse marginalizirane skupine in zato morda presega pristojnosti EUD.

► Nezmožnost EUD, da sama sproži institucionalni postopek

Razglasitev uradnega evropskega dne je v domeni **Evropskega parlamenta ali Evropske komisije**, pogosto na podlagi pobud večjega

števíla držav članic ali evropskih poslancev. EUD kot nevladna organizacija lahko takšno pobudo sicer **podpre**, a je ocenila, da še ni ustrezne politične podpore ali pripravljenosti znotraj institucij EU.

► Zadržanost zaradi precedenčnega učinka

EUD lahko prejema več različnih pobud članic, ki presegajo njen osnovni mandat. Če bi podprla tovrstno širšo pobudo, bi to lahko odprlo vrata tudi drugim, manj povezanim predlogom, kar bi otežilo njeno osredotočenost in politično strategijo.

Pogled naprej: leto 2025 v znamenju dostopnosti, priznanja jezikov in večje udeležbe

Delovni program EUD za leto 2025 vključuje:

- zbiranje podatkov in pripravo **prvega evropskega popisa gluhih oseb**,
- **priporočila glede izvajanja treh ključnih direktiv EU** (EAA, AVMSD, EECC),
- **izid publikacije o priznanju nacionalnih znakovnih jezikov**,
- **nadaljnjo podporo usposabljanju gluhih žensk** in krepitev njihove vloge,
- razvoj digitalnih orodij za lažji dostop do politične participacije (DEF projekt),

Zaključek

Generalna skupščina EUD 2025 v Varšavi ni bila le formalna seja, temveč resnično prizorišče strateškega razmisleka, konkretnih predlogov in utrjevanja evropske gluhe skupnosti. S pobudami, kot sta dan vključevanja in prepoved zvočnih ognjemetov, je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije prispevala pomembna vsebinska sporočila.

EUD pa je še enkrat pokazala, da ostaja glasna zagovornica gluhih oseb – s ciljem, da v prihodnosti nobena gluha oseba v EU ne bo izključena zaradi jezika, spola, tehnologije ali sistema.

Letna konferenca Evropske zveze za naglušne (EFHOH) in skupščina 2025

Doseganje enakopravnosti oseb z izgubo sluha

Konferenca EFHOH 2025 je bila 25. aprila 2025 v Tallinnu, v Es toniji.

Naslov konference je bil: Doseganje enakopravnosti oseb z izgubo sluha. Izpostavili so teme enakopravnosti na področju zaposlovanja, družbenega življenja in razvoj tehnologije za osebe z izgubo sluha.

Glavni govorniki so bili večinoma iz Estonije, nekaj pa je bilo povabljenih iz drugih evropskih držav; vseh skupaj je bilo sedem, vsak je povedal novosti, težave in kako jih reševati na področjih, kjer jih imajo osebe z okvaro sluha.

Teme pogovorov so bile naslednje: diskriminacija, Evropska kartica, alternativno poročilo za

Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov in kaj pove o naglušnih v Evropi, kaj je naslednja naloga za slušno oskrbo v Evropi, DNK testi in dedna izguba sluha, kohlearni vsadki in prostorski sluh, prepoznavanje govora na TV in hibrid govora v besedilo ter samodejni podnapisi, najnovejša tehnologija za dostop do sluha.

26. aprila 2025 je bila letna generalna skupščina Evropske zveze naglušnih.

Skupščina EFHOH je podobna skupščinam, ki jih imamo v Sloveniji in na ZDGNS.

Potrjevali so dnevni red, zapisnik letne skupščine 2024, poročilo blagajnika za leto 2024, letno poročilo 2024.

Podali so predloge za razpravo in potrjevali predloge z ZA, PROTI, ZADRŽAN.

V EFHOH sta se vključili še dve organizaciji iz Švedske in Španije, soglasno smo potrdili njuno pridružitvev Evropski zvezi naglušnih.

Potrjevali smo predloge:

- ▶ EFHOH je spremenil sedež; prej je bil sedež na Nizozemskem, zdaj je pa v Belgiji.
- ▶ ZDGNS je dala v potrditev dva predloga, in sicer, da s podporo EFHOH gremo v spremembo zakona na evropski ravni; dan inkluzije v EU in prepoved pirotehnik v EU.

Sprememba sedeža je bila potrjena od vseh deležnikov.

Predlogi s strani ZDGNS so bili večinsko zavrnjeni, samo tri države EU so bile ZA podporo.

Sporočilo udeležencev je bilo, da moramo to urejati na državni ravni in da EFHOH ni pristojen, da rešuje problem uporabe pirotehničnih sredstev in se pogovarja z Evropsko unijo. Glede dneva inkluzije pa pravijo, da imamo že mednarodni dan sluha, ki ga obeležujemo 3. marca.

ZDGNS se je že vključila v pogovore na Ministrstvu za notranje zadeve RS, v pripravi je sprememba zakona, ki bo šel naprej v obravnavo v parlament. Imeli smo že pogovore z vsemi poslanci v parlamentu in tudi z njihove strani smo dobili podporo za spremembo zakona za prepoved pirotehničnih sredstev v Sloveniji.

Ministrstvo za notranje zadeve RS je dalo predlog ZDGNS in tudi sami smo že prej načrtovali, da se povežemo z ostalimi Zvezami, ki delujejo na področju dela z osebami z okvaro sluha v EU. Zato smo šli v sodelovanje z EFHOH, EUD in z Evropskim forumom, da se na evropski ravni prepove uporabo pirotehničnih sredstev, kajti problem so spletne strani, kjer jih prodajo na črno.

Na skupščini smo razpravljali o načrtu dejavnosti EFHOH v letu 2026, finančnih načrtih za leti 2025 in 2026.

Predstavniki EFHOH, za katere so bile izvedene volitve, so ostali v isti sestavi, kot so bili leta 2024 in nadaljujejo poslanstvo EFHOH.

Predstavili so tudi strategijo od leta 2025 do 2030.

Dostopnost za osebe z okvaro sluha: nov zakon, nove priložnosti

Z junijem 2025 stopi v veljavo **Zakon o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide (ZDPSI)**, ki pomeni pomemben mejnik na področju zagotavljanja enakih možnosti tudi za osebe z okvaro sluha. V Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije smo predani spodbujanju univerzalne dostopnosti in se aktivno vključujemo v pripravo smernic, izobraževanje ter svetovanje s ciljem, da bodo informacije in okolja resnično dostopna za vse.

Kaj pomeni polna dostopnost?

Za osebe z izgubo sluha polna dostopnost pomeni več kot le fizičen dostop – pomeni **dostop do informacij v razumljivih, prilagojenih oblikah**, kar vključuje:

- ▶ **Podnapise** pri vseh video- in avdiovsebinah, ki morajo biti jasni, natančni in časovno usklajeni.
- ▶ **Transkripte**, ki dopolnjujejo podnapise in omogočajo branje vsebine v celoti.
- ▶ **Vizualne alternative za zvočne informacije** – na primer opozorilne luči namesto alarmov.
- ▶ **Jasno spletno navigacijo**, tudi brez zvoka.
- ▶ **Govorno prepoznavo**, ki pretvori govor v besedilo in tako izboljša dostop do vsebin.
- ▶ **Združljivost z bralniki zaslona** kot dodatna podpora.
- ▶ **Video vsebine s tolmačenjem v slovenskem znakovnem jeziku** za ključne informacije.
- ▶ **Tolmačenje v živo** na spletnih dogodkih.
- ▶ **Izobraževalna gradiva o znakovnem jeziku**, ki spodbujajo večjo inkluzijo.
- ▶ **Tehnično podpora za videoposnetke**, ki naj bodo kakovostni in dostopni na vseh napravah.

- ▶ **Jasno označene vsebine v znakovnem jeziku s podnapisi** – z uporabo ikon ali simbolov.
- ▶ **Uporabo tehničnih pripomočkov** na dogodkih, kjer so prisotne osebe z izgubo sluha.

Aktivnosti programa Dostopnost

V ZDGNS izvajamo raznoliko podporo za izboljšanje dostopnosti:

- ▶ **Svetovanje uporabnikom** glede dostopnosti v različnih okoljih.
- ▶ **Usposabljanje zaposlenih**, ki pogosto komunicirajo z osebami z okvaro sluha (npr. v domovih starejših občanov, na bankah, na sodiščih).
- ▶ **Spodbujanje opremljanja zgradb** s slušnimi sistemi.
- ▶ **Zagotavljanje dostopnosti na dogodkih** in izobraževanjih.
- ▶ **Organizacija letne konference** o dostopnosti za strokovnjake in uporabnike.
- ▶ **Objava strokovnih člankov** in ozaveščanje javnosti.
- ▶ **Sodelovanje pri sistemskih rešitvah** in pripravi smernic.
- ▶ **Predavanja o tehničnih pripomočkih** in podpora pri subvencijah.
- ▶ **Pomoč pri mnenjih o usposobljenosti** za pripomočke.
- ▶ **Distribucija gradiva** o dostopnosti in **posodabljanje virtualnega zemljevida indukcijskih zank**.

Z vsemi temi dejavnostmi krepimo temelje za bolj vključujočo družbo in si prizadevamo, da bodo osebe z izgubo sluha lahko enakovredno sodelovale v vseh vidikih življenja.

Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik predstavlja mobilno aplikacijo Klicni center za osebe z okvaro sluha

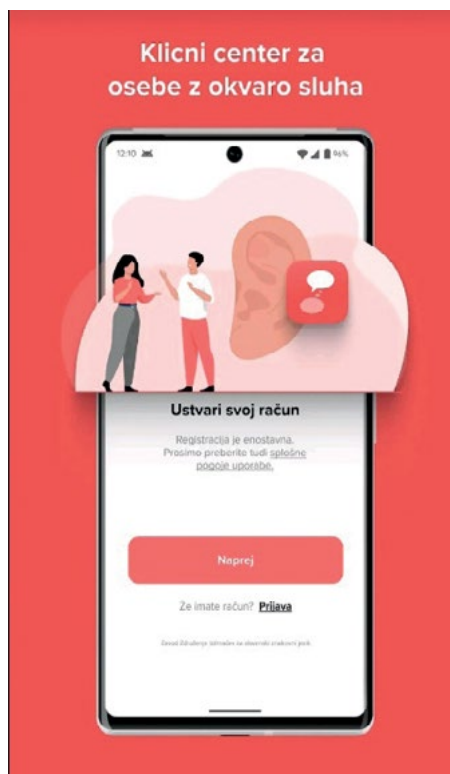
Ljubljana, 1. 6. 2025 – Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik predstavlja novo **mobilno aplikacijo Klicni center za osebe z okvaro sluha**. Ta razširja storitve klicnega centra tudi na mobilne telefone in prinaša moderno ter enostavno dostopno platformo, ki poleg drugih načinov omogoča tudi komunikacijo v slovenskem znakovnem jeziku preko video klica neposredno s telefona.

Klicni center deluje neprekinjeno že od leta 2009 in predstavlja pomembno

podporo osebam z okvaro sluha, saj omogoča komunikacijo preko sporočil SMS, klepeta, video klicev in e-pošte. S pomočjo klicnega centra lahko registrirani uporabniki z okvaro sluha stopajo v stik z zdravniki, javno upravo ter vsemi javnimi institucijami 24 ur na dan.

Trenutno klicni center dnevno uporablja več kot 500 uporabnikov, z novo mobilno aplikacijo pa v združenju pričakujejo, da se bo število uporabnikov še povečalo. Vsi komunikacijski kanali klicnega centra se z novo aplikacijo selijo tudi na mobilne telefone, kar bo bistveno izboljšalo uporabniško izkušnjo in povečalo dostopnost tolmačev klicnega centra v realnem času.

»Naša nova aplikacija je plod dolgoletnega prizadevanja za enake možnosti komunikacije za vse,« je povedal v.d. direktorja Združenja tol-

mačev za slovenski znakovni jezik, Jani Möderndorfer. »Video klici v slovenskem znakovnem jeziku neposredno s telefona omogočajo bolj osebno in hitrejši stik, kar je ključnega pomena za vsakdanjo komunikacijo gluhih oseb.«

Aplikacija Klicni center je na voljo za brezplačen prenos in uporabo na platformah iOS in Android. Uporabniki lahko preko nje na preprost način vzpostavijo video klic s tolmačem, sodelujejo v spletnem klepetu

s tolmačem ali pa uporabijo že znane kanale, kot so SMS in e-pošta. Združenje tolmačev s tem korakom utrjuje svojo zavezanost vključevanju in digitalni dostopnosti za osebe z okvaro sluha po vsej Sloveniji.

Za uporabnike, ki nove aplikacije ne želijo uporabljati, je klicni center še naprej na voljo preko sporočil SMS in elektronske pošte.

Več informacij:

Jani Möderndorfer

Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik

Prekmurska ulica 6

1000 Ljubljana

www.tolmaci.si

info@tolmaci.si

01 436 47 92

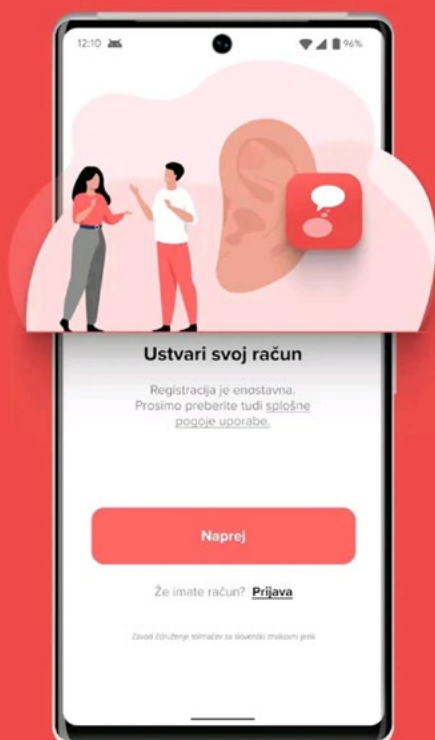
Navodila za namestitev APP

Klicni center za osebe z okvaro sluha

Klicni center za osebe z okvaro sluha

Navodila za namestitev in
uporabo mobilne aplikacije

Klicni center za osebe z okvaro sluha

iPhone:

Poiščite aplikacijo App Store

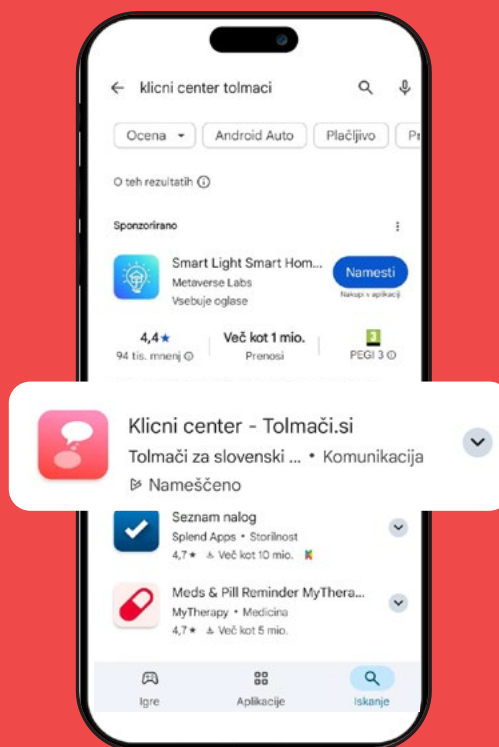

Android:

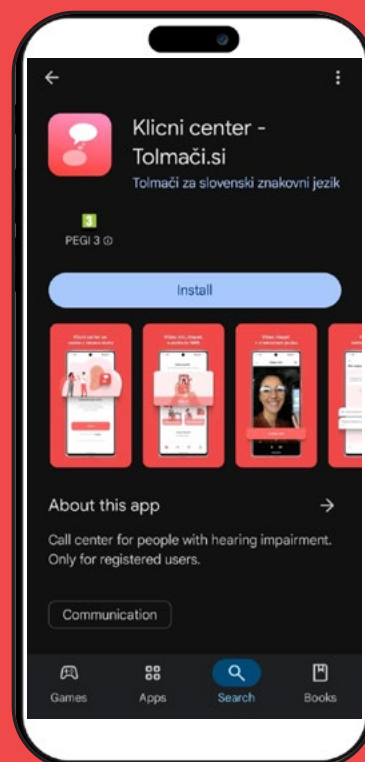
Poiščite aplikacijo Trgovina Play

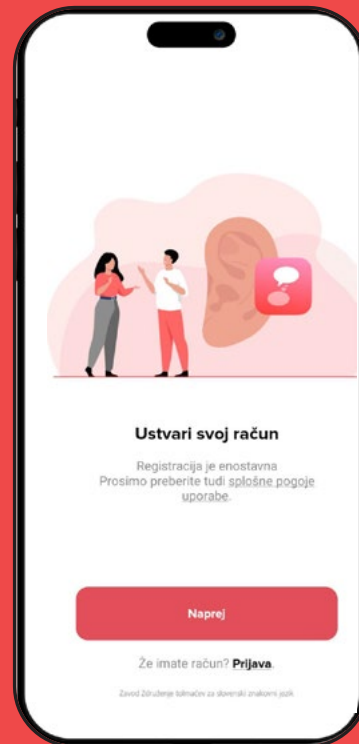
V iskalno polje vpišite
TOLMAČI

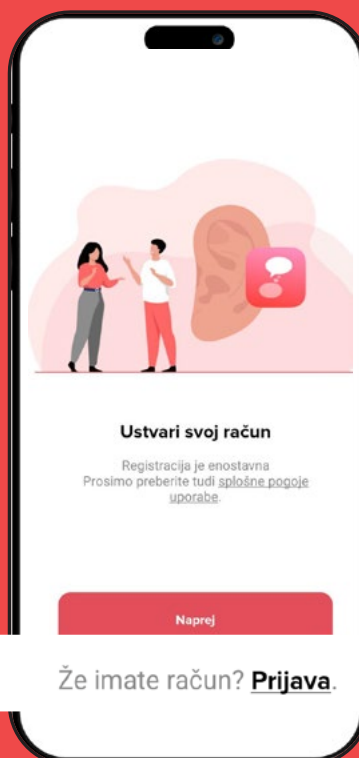
Izberite
Klicni center - Tolmači.si
ter kliknite
NAMESTI (oziroma INSTALL)

Odprite aplikacijo

Če ste že naš uporabnik,
Izberite
PRIJAVA

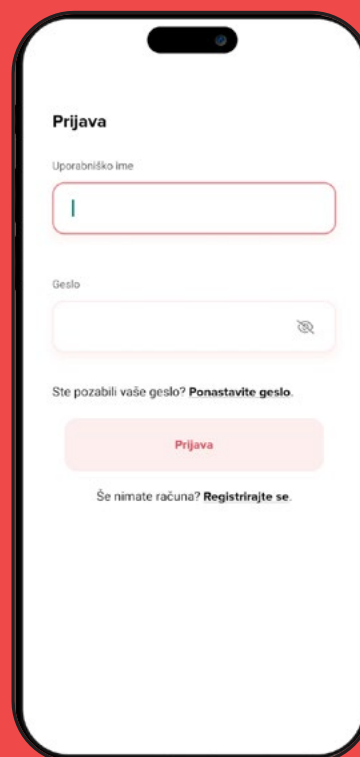

Že imate račun? [Prijava.](#)

Vpišite svoje uporabniško ime in geslo.

To je potrebno samo ob prvi uporabi.

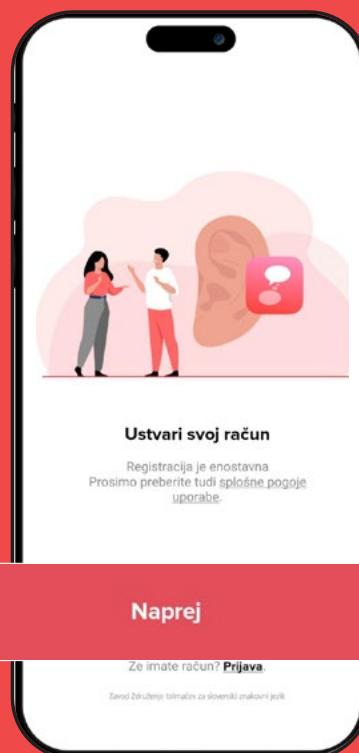
(Če ste pozabili svoje uporabniško ime, nam napišite SMS na številko klicnega centra 031 777 600 in sporočili vam ga bomo)

Če ste pozabili svoje geslo, kliknite na
PONASTAVITE GESLO
in določite novega

Če še ne uporabljate klicnega centra,
kliknite na gumb
NAPREJ.

Vpišite svoje podatke in oddajte
obrazec.

Počakajte, da tolmači preverijo in potrdijo vašo
registracijo. Ko bo potrjena, boste dobili SMS
sporočilo.

Pred prvo uporabo vas bo aplikacija pozvala, da dovolite potisna sporočila. Pomembno je, da to dovolite.

Želite aplikaciji **Klicni center - Tolmači.si** dovoliti, da vam pošilja obvestila?

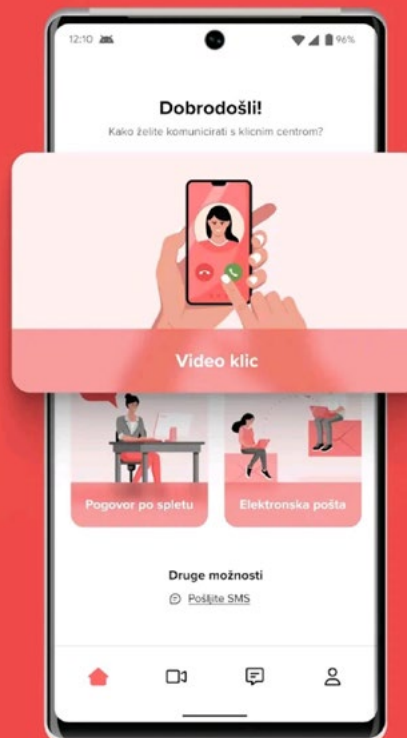
Dovoli

Ne dovoli

Video klic

Kliknite na video klic in počakajte da se tolmač javi.

Morda to ne bo takoj. Če boste morali malo počakati, vas bo telefon obvestil, ko bo tolmač pripravljen na video klepet.

Video klic

Pred prvim video klicem vas bo aplikacija pozvala, da ji dovolite uporabo kamere in mikrofona.

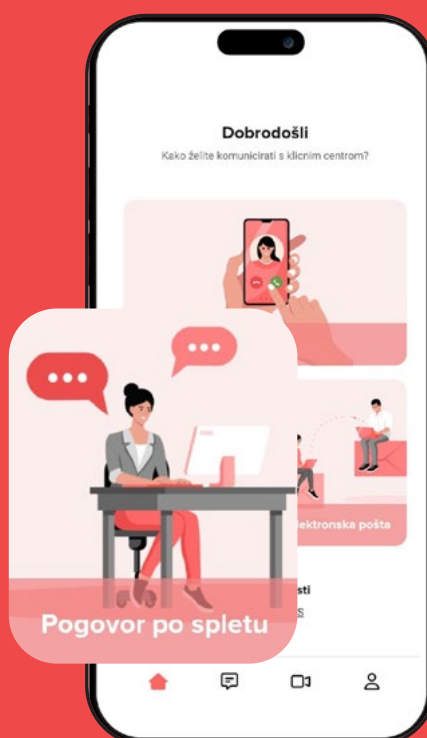
Pomembno je, da ji to dovolite.

Klepet

Kliknite na Pogovor po spletu in napišite, kar želite. Tolmač vam bo odgovoril, ko bo prost.

Če želite, nam lahko pošljete tudi kakšno fotografijo.

Klepet

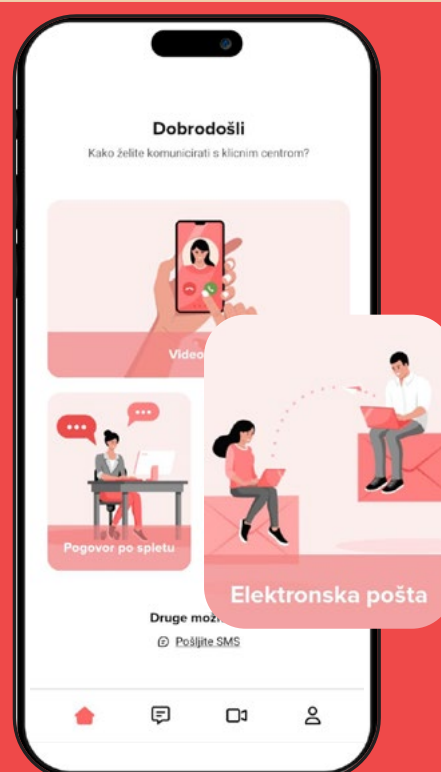

E-pošta

Kot doslej lahko tudi v prihodnje s klicnim centrom komunicirate tudi preko e-pošte. Za komunikacijo preko e-pošte ne potrebujete aplikacije.

Če pa v aplikaciji izberete povezavo e-pošta, vas bo ta usmerila v elektronsko pošto, ki jo uporabljate na telefonu.

(Opomba: preko e-pošte žal ne moremo sprejemati fotografij.)

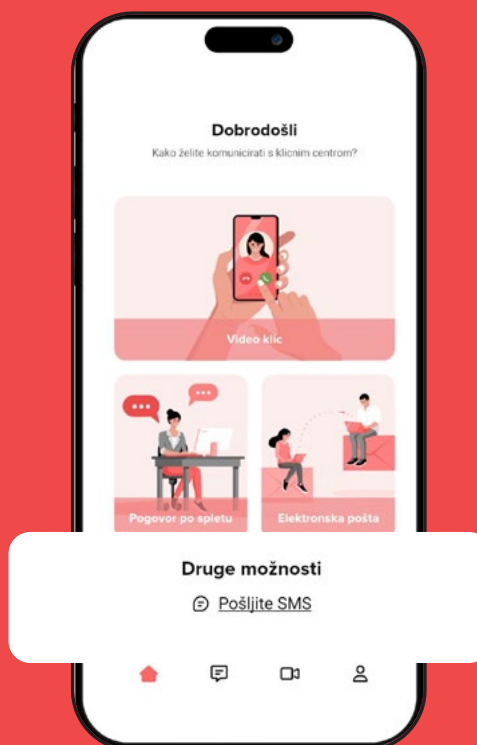

SMS

Kot doslej lahko tudi v prihodnje s klicnim centrom komunicirate tudi preko SMSa. Za komunikacijo preko SMSa ne potrebujete aplikacije.

Če pa boste v aplikaciji kljub temu izbrali SMS, vas bo ta usmerila k SMSom na vašem telefonu.

(Opomba: preko SMSa žal ne moremo sprejemati fotografij.)

Klicni center za osebe z okvaro sluha

mobilna aplikacija

Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik
Prekmurska ulica 6
1000 Ljubljana
www.tolmaci.si
info@tolmaci.si
01 436 47 92

Predstavitev rezultatov multimodalne mobilnosti v Narodni galeriji

Geodetski inštitut Slovenije je 19. maja letos v veliki dvorani Narodne galerije v Ljubljani predstavil rezultate in prihodnje korake projekta Omogočanje multimodalne mobilnosti oseb z različnimi oviranostmi.

Dogodek se je začel z nagovorom direktorja Geodetskega inštituta Slovenije Milana Brajnika, ki je poudaril pomen dolgoročnega sodelovanja med institucijami in uporabniki. Sledil je nagovor predsednice republike, dr. Nataše Pirc Musar, ki je poudarila, da je dostopnost temeljna človekova pravica in ključen pogoj za enakovredno vključevanje vseh v družbo.

V nadaljevanju so zbrane nagovorili tudi Uroš Vajgl, državni sekretar na Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo, Simon Maljevac, minister Ministrstva za solidarno prihodnost in Midhet Huskič, predsednik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije NSIOS.

Vodja projekta mag. Roman Rener je predstavil ključne dosežke in vizijo nadaljnjega razvoja. Ob tem je poudaril, da projekt že deseto leto uspešno poteka, saj temelji na zaupanju, medsebojnem sodelovanju in aktivni vlogi uporabnikov pri soustvarjanju rešitev.

V projektu so imeli pomembno vlogo tudi predstavniki invalidov, ki so delili svoje izkušnje in poglede. Tako so ob okrogli mizi svoje izkušnje predstavili Antun Smrdel, digitalna dostopnost za osebe z okvaro vida, Branko Gornjec, Društvo gluhih in naglušnih Pomurja, Mirjam Kanalec – Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine, Jasna Kofol iz invalidskega podjetja Želva in Martin Šelhaus, varovanec.

O napredku na lokalni ravni sta spregovorila Bojan Cvelfar, Mestna občina Celje in Tomaž Štenkler, Občina Tolmin. Dostopnost ni le tehnično vprašanje, temveč družbena odgovornost in zaveza k enakim možnostim za vse.

Skupinski posnetek ob zaključku delavnice

Ženske – voditeljice v športu gluhih

delavnica EDSO, 1.–4. maj 2025, kamp Şile, Istanbul, Turčija

Od 1. do 4. maja 2025 je v kraju Şile – turškem mestecu, približno uro oddaljenem od Istanbula – potekala tretja mednarodna delavnica, ki jo je organizirala ženska komisija Evropske organizacije za šport gluhih (EDSO). Seminar se je odvijal v prilagojenem kampu za invalide, ki je ponujal številne dostopne storitve, športna igrišča, konferenčne prostore in 24-urno zdravstveno oskrbo.

Dogodek je združil več kot 40 udeleženk iz 20 evropskih držav – športnic, trenerk, voditeljic športnih organizacij in mladih voditeljic. Delavnico so organizirale članice EDSO Ženske komisije – Burcu Pişkin (Turčija), članica upravnega odbora EDSO – Iveta Kraze (Latvija), članica upravnega odbora EDSO – Evanthia Plachoura (Grčija), članica ženske komisije ED-

SO – in Sabina Hmelina (Slovenija), članica ženske komisije EDSO. Slovenijo je zastopala Jelena Bolšedonova iz Športne zveze gluhih Slovenije

Seminar je otvoril predsednik EDSO Iosif Stavrakakis, za njim sta bila uvodna govorca Dursun Gözel, predsednik Turške športne zveze gluhih (TIESF) in Bülent Tekin, predsednik Turške nacionalne zveze gluhih (TSMF).

Delavnica je bila namenjena spodbujanju večje zastopanosti žensk v vodstvu športa gluhih, razbijanju stereotipov, mednarodnemu povezovanju ter iskanju trajnostnih rešitev za bolj vključujoče športno okolje. Program je bil razdeljen v tematske sklope s predavanji, delavnicami in diskusijami, ki so jih vodile priznane

Predavanje dr. Berrak Firat

strokovnjakinje in predstavnice mednarodnih organizacij.

Govornice so bile:

- ▶ Isabelle Malaurie (Francija, bivša predsednica in generalna sekretarka EDSO) – Moja pot: prva predsednica EDSO.
- ▶ Riina Kuusk (Estonija, bivša članica upravnega odbora EDSO) – Ženske zmoremo voditi – tudi gluhe ženske.
- ▶ Sofia Isari (Grčija, predsednica Evropske zveze gluhih – EUD) – Skupaj močnejše: navdih skozi šport.
- ▶ Ronit Laquerrière-Leven (Francija, podpredsednica EUD) – Zagovorništvo in pravice gluhih žensk v Evropi.
- ▶ Iveta Kraze (Latvija) – Zgodovina žensk v športu gluhih.
- ▶ dr. Berrak Firat (Turčija) – Vloga žensk na olimpijskih, paraolimpijskih in olimpijskih igrah gluhih.
- ▶ Valeria Giura (Italija, pravna komisija EDSO) – Pravni okviri in enakost gluhih športnic.
- ▶ Fatima Tebibel (Švedska) – Kulturne ovire in izzivi za dekleta iz različnih okolij.

- ▶ Jurgita Jankute (Latvija) – Moč žensk onkraj stereotipov.
- ▶ Alexandra Polivanchuk (Švedska, članica upravnega odbora ICSD) – Pomen ženskega vodstva v športu.
- ▶ Burcu Pişkin (Turčija) – Družbeni pogledi na spol v športu.
- ▶ Evanthia Plachoura (Grčija) – Varni prostori za ženske v športu.

Skozi predavanja in delavnice so potekale razprave o komunikacijskih in kulturnih ovirah, predsodkih, diskriminaciji ter konkretnih primerih izključenosti iz športnega okolja. Obravnavale so pomen kvot v vodstvu, mentorskih programov ter ustvarjanja varnega, spodbudnega okolja za dekleta iz migrantskih ali tradicionalnih okolij.

Delavnica je bila izjemno pomembna, saj je pokazala, kako lahko ženske – ne glede na svoje ozadje, izkušnje ali ovire – postanejo voditeljice in vzornice v športu. Posebej je bila poudarjena tema izključenosti športnic iz muslimanskih skupnosti, kjer pogosto nimajo občutka pripadnosti. Klubi morajo biti odprti, spoštljivi in ustrezno opremljeni, da omogočijo vključitev vseh žensk.

Popoldne po prvem dnevu seminarja smo obiskale Skrito jezero in mestno jedro obmorskega mesteca Šile, zadnji večer pa zaključile v sproščenem vzdušju ob torti in družabnih igrah.

Celotno dogajanje je potekalo v prijetnem, varnem in spodbudnem okolju, ki je omogočalo kakovostno izmenjavo izkušenj in povezovanje med udeleženkami iz različnih držav. Udeleženke so aktivno sodelovale v diskusijah, delile svoje izkušnje in gradile povezave.

Osrednje teme so bile preprečevanje diskriminacije in stereotipov, pomen kvot v vodstvu in mentorstvu, izzivi za športnice iz migrantskih ali tradicionalnih okolij ter dostop do vodstvenih funkcij in krepitev samozavesti.

Predstavitev organizacije EDSO

Pomen takšne delavnice je izjemen. Zelo so nam bile vseč teme seminarja – ne gre za femi-

nizem, temveč za to, kako podpreti ženske v športu, da ne izginejo iz športnega okolja. Zelo pomembna je podpora družine ali staršev. Dotaknili smo se tudi pomembne teme: kako ravnati v primeru, ko je športnica begunka, prihaja iz muslimanskega okolja in ima talent, a se ne počuti vključena?

Gluhe ženske se pogosto srečujejo z dvojno diskriminacijo zaradi spola in invalidnosti in prav zato je ključno, da imajo prostor, kjer lahko razvijajo vodstvene veščine, pridobivajo samozavest ter si med seboj izmenjujejo znanje. Mednarodno povezovanje jim omogoča, da niso same, da se učijo druga od druge in da postanejo vzornice tudi za mlajše generacije. Takšne delavnice dokazujejo, da je moč v raznolikosti, sodelovanju in medsebojni podpori.

Zaključek delavnice je zaznamovalo močno sporočilo – skupaj lahko ustvarimo šport, ki je varen, pravičen in dostopen vsem.

Skupinska obravnava dodeljene naloge

Ustanovna skupščina Športne zveze gluhih Slovenije

Korak k samostojnemu in strokovnemu razvoju športa oseb z izgubo sluha

V torek, 13. maja 2025, je v prostorih Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije na Drenikovi ulici 24 v Ljubljani potekala zgodovinska ustanovna skupščina nove **Športne zveze gluhih Slovenije (ŠZGS)**. Dogodek predstavlja pomemben mejnik v razvoju športa za osebe z izgubo sluha v Sloveniji, saj je bila s sprejemom statuta formalno ustanovljena samostojna in strokovno usmerjena organizacija, ki bo delovala kot krovna nacionalna zveza na področju športa gluhih.

Skupščine so se udeležili delegati osmih ustanovnih društev iz vse Slovenije: DGN Podravja

Maribor, DOOS celjske regije, MDGN Slovenske Konjice, MDG Ljubljana, AURIS Kranj, DGN Južne Primorske, DGN Ljubljana in DGN Posavja Krško. Skupščino je vodil delovni predsednik Vladimir Kastelec, za zapisnikarja je bil imenovan Anton Petrič, overovatelja zapisnika pa Robert Žlajpah in Gordana Gramc.

Sprejetje statuta in ustanovitev zveze

Delegati so soglasno potrdili statut ŠZGS, s čimer je bila zveza tudi uradno ustanovljena. Nova zveza bo imela sedež v Ljubljani, njen polni naziv pa je **Športna zveza gluhih Slovenije** oziroma v angleškem jeziku **Slovenia Deaf Sports**.

Federation (SDSF). Vsa društva – ustanovitelji – so s podpisom izjav potrdila, da se v zvezo vključujejo prostovoljno, sprejemajo njene akte in jo priznavajo kot osrednjo organizacijo za šport gluhih.

Volitve v organe zveze

V nadaljevanju so bila imenovana prva vodstvena telesa SZGS. Za predsednico zveze je bila soglasno izvoljena **Sabina Hmelina** (AURIS Kranj). V upravni odbor so bili imenovani: **Jelena Bolšedonova** (DGN Ljubljana), **Branko Brumec** (MDGN Slovenske Konjice), **Tomaž Klemen** (DOOS Celje) in **Robert Žlajpah** (MDG Ljubljana). Zaradi nepopolnega števila predlogov so volitve za nadzorni odbor in disciplinsko komisijo preložene. Upravni odbor je bil imenovan za **enoletni mandat**, kar bo omogočilo izvedbo postopkov registracije zveze in pridobitve statusa invalidske organizacije.

Naslednji koraki

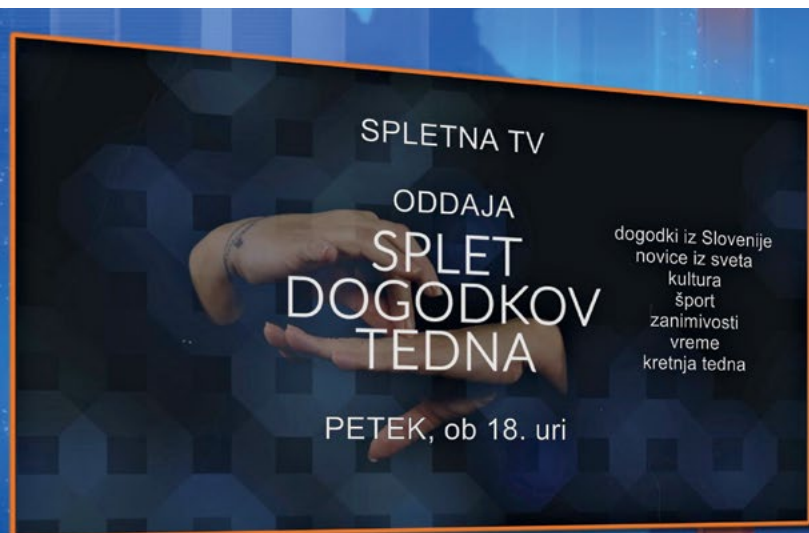
Skupščina je predsednici SZGS podelila pooblastilo za izvedbo registracije na upravni enoti ter za pridobitev statusa invalidske organizacije

na pristojnem ministrstvu. Dovoljena ji je tudi izvedba morebitnih redakcijskih popravkov statuta, ob predhodnem soglasju ustanovnih društev.

Vizija in pomen ustanovitve

Kot je bilo poudarjeno v vabilu, je ustanovitev SZGS odziv na potrebo po samostojni, strokovni in operativni organizaciji, ki bo zastopala interese gluhih športnikov na nacionalni in mednarodni ravni, sodelovala z Zvezo za šport invalidov Slovenije – Slovenskim paraolimpijskim komitejem (ZŠIS-SPK) in drugimi institucijami ter zagotavljala boljše pogoje za rekreativne in vrhunske športnike z izgubo sluha.

Ustanovna skupščina SZGS je torej pomemben korak k bolj strukturiranemu, transparentnemu in avtonomnemu razvoju športa oseb z izgubo sluha v Sloveniji. Športna zveza gluhih Slovenije bo v prihodnosti igrala ključno vlogo pri načrtovanju, organizaciji in promociji športnih dejavnosti ter predstavljala slovenske gluhe športnike na najvišji ravni.

DOSTOPNO ZA VSE

Gluhi športniki prejeli Bloudkove nagrade

Bloudkova nagrada je najvišje Bloudkovo priznanje. V skladu s 5.a členom Zakona o Bloudkovih priznanjih prejme nagrado za vrhunski mednarodni športni dosežek športnik ali športna ekipa, ki je dobitnik olimpijske ali paralimpijske medalje, medalje z olimpijade gluhih ali medalje s šahovske olimpijade, ne glede na druge zakonske omejitve – zakon sicer omejuje število prejemnikov Bloudkovih nagrad za posamezno leto na največ tri oziroma izjemoma štiri. Bloudkova nagrada prejemnikom navedenih medalj se podeli ločeno, vključeni pa so tudi športniki, ki so te športne uspehe dosegli v preteklosti in Bloudkove nagrade niso prejeli.

Vsako leto se podeljujejo Bloudkova priznanja (plakete in nagrade) za dosežke v preteklem letu. Za leto 2024 so bila podeljena februarja 2025.

V ponedeljek, 9. junija, je na Brdu pri Kranju potekala slovesna podelitev Bloudkovih nagrad, najvišjih državnih priznanj za izjemne dosežke na področju športa.

Z velikim ponosom sporočamo, da so med letošnjimi nagrajenci tudi gluhi športniki, ki so s svojo predanostjo, vztrajnostjo in vrhunskimi rezultati pomembno prispevali k prepoznavnosti gluhe skupnosti v slovenskem športu.

Dogodek je predstavljal pomembno priznanje ne le posameznikom, temveč tudi razvoju športa gluhih v Sloveniji. Slovesnosti so se udeležili visoki predstavniki države, športnih in invalidskih organizacij, ki so v svojih nagovorih poudarili pomen vključevanja in enakih možnosti v športu.

Nagrade so prejeli naslednji gluhi športniki:

Sabina HMELINA

Sabina Hmelina je najuspešnejša slovenska gluha športnica, ki je v svoji dvajsetletni karieri (1983–2003) pustila neizbrisen pečat v alpskem smučanju. Kot članica jugoslovanske in kasneje slovenske reprezentance je osvojila skupno devet medalj na evropskih, svetovnih in olimpijskih tekmovanjih gluhih, od tega pet na olimpijskih igrah gluhih (Deaflympics): eno zlato, tri srebrne in eno bronasto.

Njena tekmovalna kariera se je začela z nastopom na zimskih olimpijskih igrah gluhih v Madonna di Campiglio leta 1983.

Leta 1992 je na evropskem prvenstvu v Franciji osvojila prvi medalji za samostojno Slovenijo v superveleslalomu in veleslalomu. Na zimskih olimpijskih igrah gluhih leta 1995 na Finskem je postala olimpijska prvakinja v smuku, ob tem pa osvojila še srebrno medaljo v veleslalomu in bronasto v superveleslalomu. Leta 1999 je v Davosu dodala srebro v superveleslalomu, leta 2003 na Švedskem pa še eno srebrno medaljo v smuku.

Za svoje dosežke je prejela Bloudkovo priznanje (2004) in bila večkrat razglašena za športnico leta med invalidi. Po koncu aktivne športne poti ostaja zavezana športu – danes deluje kot predsednica Športne zveze gluhih Slovenije, kjer se zavzema za pravice, enakopravnost in večjo prepoznavnost gluhih športnikov v širši javnosti.

Samo PETRAČ

Samo Petrač je najuspešnejši gluhi športnik v zgodovini samostojne Slovenije in eden izmed redkih, ki je osvojil medalje na zimskih in poletnih olimpijskih igrah gluhih. Svojo športno pot je začel v smučarskem klubu Alpetour v Škofji Loki, kjer je hitro izstopal kot talentiran alpski smučar. Vrstila so se najrazličnejša tekmovalna tako v okviru Smučarske zveze kot tudi med gluhih. Že na prvih tekmah so opazili njegov talent in tako se je leta 1988 pri štirinajstih letih udeležil evropskega prvenstva gluhih v Schladmingu v Avstriji.

Že leta 1992 je osvojil prvo medaljo, ki je bila poleg medalje Sabine Hmelina ena prvih za Slovenijo, bron na evropskem prvenstvu gluhih.

Leta 1993 je dosegel nov mejnik, ko je na poletnih olimpijskih igrah gluhih v kolesarstvu osvojil bronasto medaljo v ekipni vožnji na 100 km. A največji trenutek je prišel leta 1999 na zimskih

olimpijskih igrah gluhih v Davosu: zlata medalja v smuku, ob tem pa še dve bronasti v slalomu in veleslalomu – vse to kljub diagnozi raka.

Za izjemne dosežke je leta 2014 prejel Bloudkovo plaketo, najvišje državno priznanje na področju športa. Samo ni le vrhunski športnik, ampak tudi simbol vztrajnosti, poguma in navdiha.

Športno pot nadaljuje tudi njegov sin Jan Petrač, ki je uspešen atlet na srednje proge.

Alojzija MEGLIČ

Alojzija (Lojzka) Meglič je ena najuspešnejših slovenskih gluhih alpskih smučark, ki je s svojo športno potjo pustila pomemben pečat v zgodovini slovenskega športa gluhih. Poleg Sabine Hmelina in Sama Petrača je bila članica izjemno uspešne slovenske reprezentance na zimskih olimpijskih igrah gluhih leta 1995 na Fin-

skem, kjer so skupaj osvojili sedem kolajn v alpskem smučanju.

Za svoje dosežke je bila Lojzka Meglič leta 1996 razglašena za športnico leta med invalidi. Leta 2008 je zaključila svojo športno pot z nazivom najboljše gluhe športnice leta. Občinski praznik Tržiča je obeležila s prejemom posebnega priznanja za dolgoletne športne dosežke in prispevek k razvoju športa v lokalni skupnosti. Zaradi odličnih športnih dosežkov je bila leta 2008 uvrščena med znane Tržičane, ki so ponesli slavo v svet, in je prejela prostor v Slovenskem smučarskem muzeju v Tržiču. To priznanje je odraz njenega pomembnega prispevka k razvoju športa gluhih in njenega vpliva na širšo skupnost.

Lojzka Meglič je s svojo predanostjo, vztrajnostjo in dosežki postala vzornica številnim mladim športnikom in športnicam ter ena izmed pomembnih ambasadork športa gluhih v Sloveniji.

Leja GLOJNARIČ

Leja Glojnarič je slovenska gluha atletinja, ki je s svojo izjemno športno potjo postala ena najbolj prepoznavnih predstavnic športa gluhih v Sloveniji. Leja je članica Atletskega kluba Brežice. V tem klubu se je razvijala kot vsestranska atletinja, specializirana predvsem za skok v višino in mnogoboj. Njena predanost in trdo delo sta jo pripeljala do izjemnih dosežkov, med drugim do dveh zlatih medalj na 24. poletni olimpijadi gluhih v Braziliji leta 2022; ene v mnogoboju in druge v skoku v višino.

Leja je vsestranska atletinja, ki se poleg skoka v višino in mnogoboja preizkuša tudi v drugih disciplinah, kot so tek na 100 metrov z ovirami, skok v daljino, met kopja in diska, ter tek na 800 metrov. Po vrhunskih uspehih je bila leta 2022 razglašena za parašportnico leta, kar je priznanje njenemu trdemu delu in dosežkom v svetu

športa gluhih. Njeni dosežki so priznani tudi na lokalni ravni, saj je bila v Brežicah razglašena za športnico invalidko leta 2022. V letu 2023 je bila zopet parašportnica leta zaradi dosežkov, ko je postala evropska prvakinja v skoku v višino, skoku v daljino in mnogoboju, za nameček je bila srebrna v teku na 100 metrov z ovirami.

Leja Glojnarič je vzor mladim športnikom in športnicam ter pomembna ambasadorka športa gluhih v Sloveniji.

Košarkarska reprezentanca gluhih Slovenije 2001

Slovenska moška košarkarska reprezentanca gluhih je na poletnih olimpijskih igrah gluhih v Rimu leta 2001 dosegla enega največjih uspehov slovenskega športa gluhih – osvojila je srebrno medaljo, potem ko je v izjemno napetem finalu igrala proti reprezentanci ZDA. Ta dosežek je bil rezultat dolgoletnega trdega dela, odlične pripravljenosti in izjemnega ekipnega duha.

Uspeh na olimpijskih igrah je bil nadgradnja njihovega dosežka na evropskem prvenstvu v Krakovu na Poljskem, kjer je ekipa leta 1996 osvojila tretje mesto. Že takrat je bilo jasno, da gre za generacijo gluhih košarkarjev, ki lahko konkurirajo najboljšim na svetu.

Reprezentanco je vodil legendarni trener Peter Brumen, ki je z izjemnim občutkom za vodenje ekipe, s taktično modrostjo in motivacijskimi

sposobnostmi ključno prispeval k mednarodnim uspehom ekipe. Pod njegovim vodstvom so košarkarji pokazali, da se lahko merijo z najboljšimi na svetu tudi v zahtevnih pogojih in na največjih tekmovanjih.

Ta generacija košarkarjev je pustila globok pečat v zgodovini slovenskega športa gluhih in ostaja vzor vsem prihodnjim reprezentantom.

Košarkarska reprezentanca gluhih Slovenije 2005

Slovenska moška košarkarska reprezentanca gluhih je leta 2005 nadaljevala uspešno pot z izjemnim dosežkom na poletnih olimpijskih igrah gluhih v Melbournu (Avstralija), kjer je ponovno osvojila srebrno medaljo. V napetem finalu so se znova pomerili z reprezentanco ZDA in kljub odlični igri in srčni borbi morali priznati premoč favoriziranim Američanom.

Tekma je bila dokaz vrhunskega nivoja igre in izjemne uigranosti slovenskega moštva.

Ta uspeh je sledil vrhuncu iz leta 2004, ko je Slovenija v Ljubljani gostila evropsko prvenstvo gluhih v košarki. Ob podpori številnih gluhih navijačev iz Slovenije in tujine so slovenski košarkarji na domačem parketu osvojili naslov evropskih prvakov. Tekmovanje je potekalo v izjemnem vzdušju, ki je ekipo dodatno motiviralo k vrhunskemu nastopu.

Velike zasluge za vzpon te izjemne generacije nosi Peter Brumen, legendarni trener in strateg, ki je zasnoval in vodil t. i. zlato generacijo gluhih košarkarjev. Njegovo strokovno vodenje, predanost in vizija so ključno prispevali k uspehom, ki še danes veljajo za ene največjih v zgodovini slovenskega športa gluhih.

Mirko JERMAN

Mirko Jerman je bil eden najuspešnejših slovenskih gluhih kolesarjev, ki je s svojimi dosežki pustil pomemben pečat v zgodovini športa gluhih. Na 11. poletnih olimpijskih igrah gluhih, ki so potekale avgusta 1969 v Beogradu, je Jerman zastopal takratno Jugoslavijo in osvojil

bronasto medaljo v 1000-metrskem cestnem sprintu.

Poleg tega je na istih igrah dosegel 3. mesto v skupnem seštevku med posamezniki (vse discipline) in 3. mesto v skupnem seštevku ekipno, s čimer je pokazal svojo vsestranskost in vrhunsko pripravljenost.

Jerman je svojo športno pot nadaljeval tudi na 12. poletnih olimpijskih igrah gluhih leta 1973 v Malmöju na Švedskem, kjer je v posamični vožnji na kronometer ponovno osvojil bronasto medaljo.

Njegovi dosežki so pomemben del zgodovine slovenskega športa gluhih, saj je bil eden izmed pionirjev, ki so s svojimi uspehi tlakovali pot prihodnjim generacijam gluhih športnikov.

Marjan LAMPELJ

Marjan Lampelj je bil eden izmed pionirjev slovenskega športa gluhih, ki je s svojimi dosežki zaznamoval zgodovino kolesarstva na olimpijskih igrah gluhih. Na 11. poletnih olimpijskih igrah gluhih leta 1969 v Beogradu je kot član jugoslovanske reprezentance osvojil bronasto medaljo v cestni kolesarski dirki.

Poleg tega je na istih igrah dosegel 3. mesto v skupnem seštevku ekipno, kar potrjuje njegovo vsestranskost v različnih kolesarskih disciplinah.

Lampelj je svojo športno pot nadaljeval tudi na 12. poletnih olimpijskih igrah gluhih leta 1973 v Malmöju na Švedskem, kjer je tekmoval v kromometru in dosegel 7. mesto.

Njegovi dosežki so pomemben del zgodovine slovenskega športa gluhih, saj je bil eden izmed prvih slovenskih gluhih športnikov, ki so osvo-

jili medalje na mednarodnih tekmovanjih. S tem je tlakoval pot prihodnjim generacijam gluhih športnikov in prispeval k prepoznavnosti slovenskega športa gluhih na svetovni ravni.

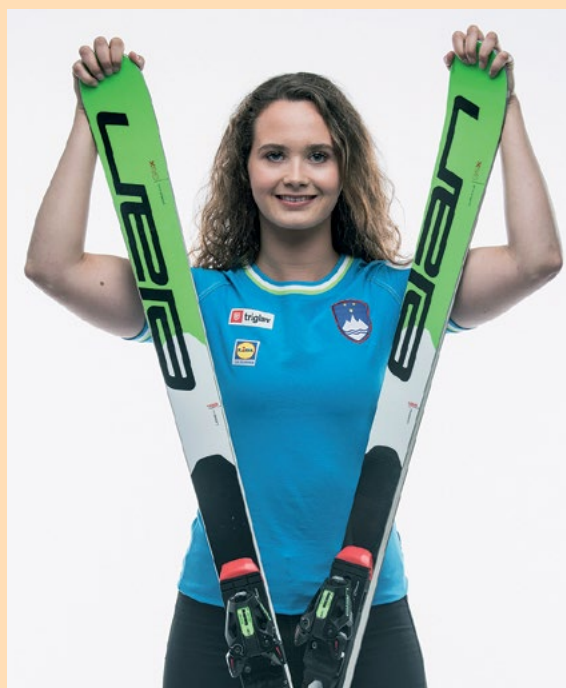

Anja DREV

Anja Drev je slovenska gluha alpska smučarka, ki je s svojimi izjemnimi dosežki zaznamovala zgodovino slovenskega športa gluhih. Na 18. zimskih olimpijskih igrah gluhih, ki so potekale leta 2015 v Hanti-Mansijsku v Rusiji, je osvojila bronasto medaljo v smuku. Ta uspeh je pomenil prvo slovensko zimsko olimpijsko odličje gluhih po dolгих letih in dokaz Anjine tehnične dovršenosti, odločnosti in poguma na najzahtevnejših progah.

Dve leti pozneje je 19-letna Anja Drev znova blestela na svetovnem prvenstvu gluhih v alpskem smučanju, ki je potekalo leta 2017 v Innerkremsu v Avstriji. Na tem tekmovanju je dosegla enega svojih največjih uspehov, saj je Sloveniji prismočala kar dve medalji – bronasto v smuku in bronasto v superkombinaciji. S tem je potrdila svojo stalno prisotnost med najboljšimi gluhi smučarkami na svetu.

Anja Drev ostaja pomembna predstavnik ženskega športa gluhih v Sloveniji, njen trud in uspehi pa navdihujejo mlajše športnice, ki si želijo uresničiti športne sanje na snegu.

Iris BREGANSKI

Iris Breganski je izjemna gluha atletinja, članica Atletskega kluba Triglav Kranj, ki je postala prepoznavna po svojih dosežkih na mednarodnih tekmovanjih. Leta 2022 je na 24. poletni olimpijadi gluhih v Braziliji osvojila dve bronasti medalji – eno v atletskem mnogoboju in drugo v skoku v višino. Tekmovanje je bilo zanj vrhunski dosežek, saj je kljub zahtevnim pogojem, kot je dež in nizke temperature, uspešno dosegla vrhunske rezultate.

Iris je na svetovnem atletskem prvenstvu za gluhe julija 2024 v Tajvanu v mnogoboju osvojila srebrno kolajno.

Športno pot na mednarodni ravni je začela leta 2018 na mladinskem evropskem prvenstvu gluhih v bolgarski Sofiji, kjer je osvojila srebrno kolajno v suvanju krogle in postala še evropska

mladinska prvakinja v metu kopja in skoku v višino.

Njeni dosežki so dokaz vztrajnosti, predanosti in strasti do športa, kljub izzivom, s katerimi se sooča zaradi okvare sluha. Iris Breganski je pravi vzor mladim športnikom, saj s svojim zgledom kaže, da so meje in ovire le priložnosti za preseganje samega sebe.

Anton KLEPEC

Anton Klepec je bil slovenski gluhi kolesar, ki je tekmoval na 11. poletnih olimpijskih igrah

gluhih leta 1969 v Beogradu. Tam je skupaj z reprezentančnimi kolegi dosegel izjemen uspeh – bronasto medaljo v ekipnem skupnem seštevku disciplin.

Ta rezultat je bil izjemno pomemben, saj je dokazal visoko raven pripravljenosti slovensko-jugoslovanske ekipe v konkurenci najboljših gluhih kolesarjev sveta. Poleg Klepca so bili v močni kolesarski zasedbi tudi Mirko Jerman, Marjan Lampelj in drugi kolesarji, ki so tekmovali v različnih disciplinah (posamične cestne dirke, kronometri in ekipne vožnje).

Klepcu in njegovi ekipi je uspelo premagati številne ovire in pokazati, da so tudi gluhi športniki lahko konkurenčni na najvišjem nivoju. Njihov uspeh v Beogradu je še danes pomemben del zgodovine slovenskega športa gluhih.

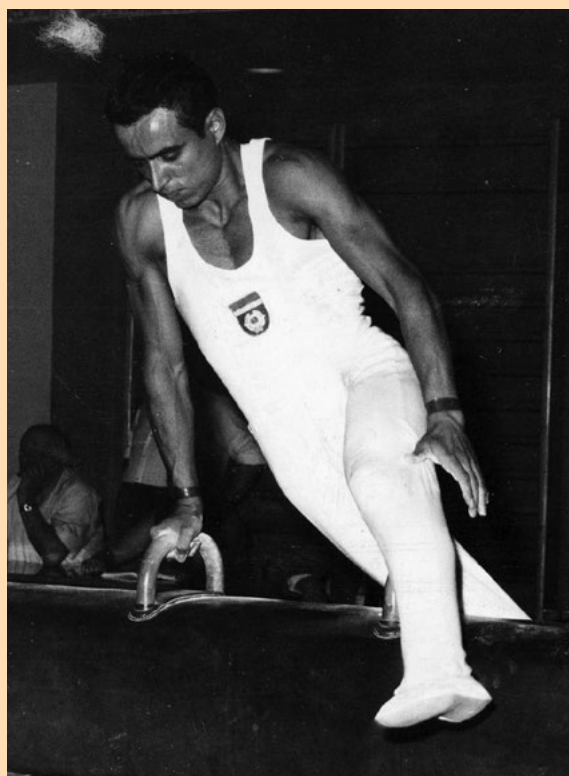

Maks STOPAR

Maks Stopar je bil slovenski gluhi gimnastičar, ki je dosegel pomemben mednarodni uspeh na 11. poletnih olimpijskih igrah gluhih leta 1969 v Beogradu. Kot član jugoslovanske reprezentance je prispeval k osvojitvi bronaste medalje v ekipni gimnastiki.

Tekmovanje je potekalo v času, ko je bila gimnastika ena izmed pomembnih disciplin na igrah gluhih, Slovenija pa je znotraj takratne Jugoslavije prispevala več vrhunskih športnikov, med njimi tudi Stoparja. Ekipna medalja je odražala visoko raven usposobljenosti in predanosti vseh članov ekipe, ki so se uspešno pomerili z najmočnejšimi državami v tej disciplini.

Stoparjev dosežek je danes del bogate zapuščine slovenskega športa gluhih, saj je kot pionir v gimnastiki pomagal postaviti temelje za razvoj tega športa med gluhih v Sloveniji. Njegov pri-

spevek je tudi pomemben del zgodovine slovenskih udeležb na olimpijskih igrah gluhih.

Marjan PAVEU

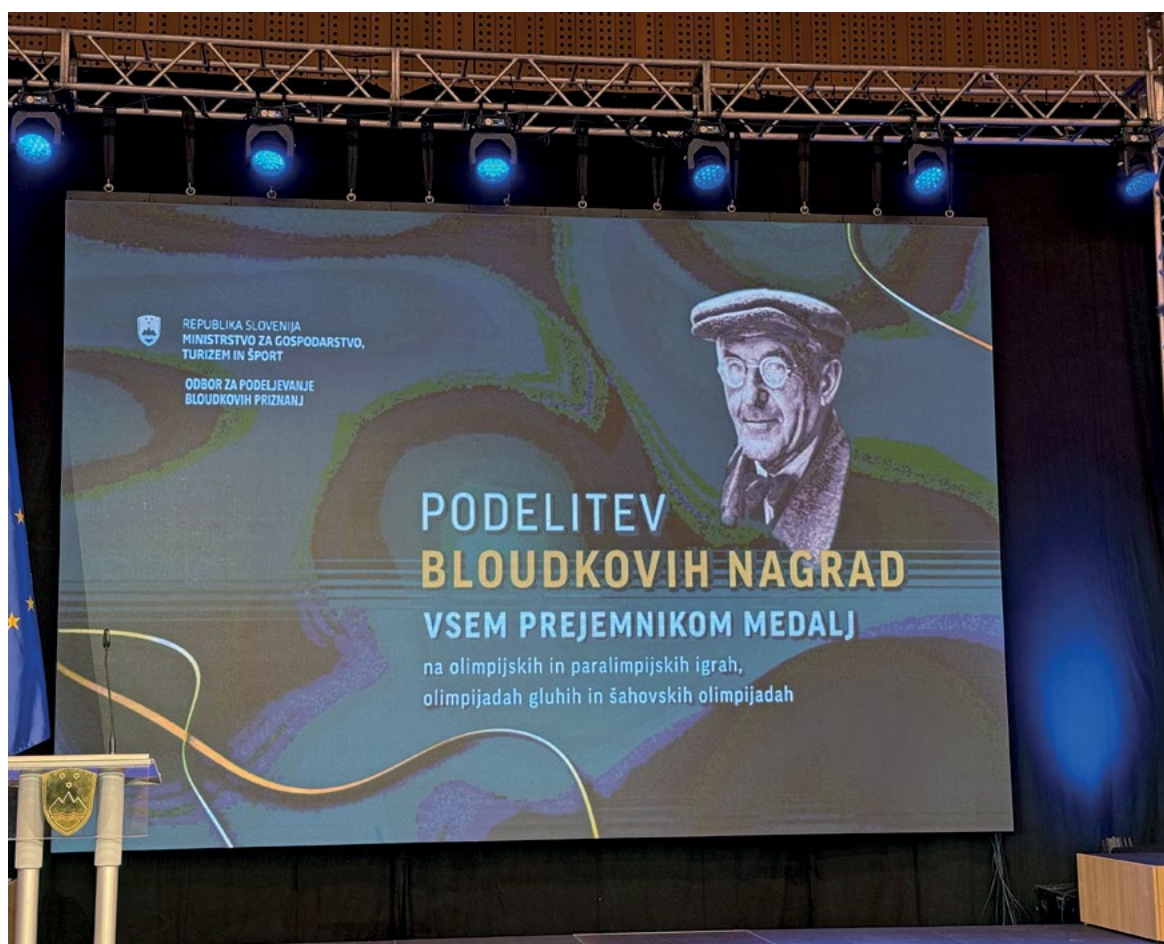
Marjan Paveu je bil slovenski gluhi gimnastičar, ki je skupaj z reprezentančnimi kolegi dosegel odmeven uspeh na 11. poletnih olimpijskih igrah gluhih leta 1969 v Beogradu. Kot član jugoslovanske gimnastične ekipe je osvojil bronasto medaljo v ekipni konkurenci.

Paveu je bil del močne generacije slovenskih gluhih športnikov, ki so v tistem času dosegali odlične rezultate na mednarodnih tekmovanjih. Ekipna bronasta medalja v Beogradu je bila rezultat visoke ravni telesne pripravljenosti, tehničnega znanja in usklajenega nastopa celotne ekipe, v kateri je sodeloval tudi Maks Stoper.

S tem dosežkom je Marjan Paveu pomembno prispeval k ugledu slovenskega športa gluhih in hkrati k prepoznavnosti gimnastike kot ene izmed uspešnih panog v zgodovini slovenskega

nastopanja na igrah gluhih. Njegov nastop leta 1969 ostaja pomemben del športne zapuščine gluhe skupnosti v Sloveniji.

Jadralni izziv brez besed: Gluhi športniki navdušili na jezeru Giżycko

Na severovzhodu Poljske, na slikovitem mazurskem jezerskem območju, se je med 9. in 11. majem odvijalo izjemno mednarodno jadrarno tekmovanje za gluhe športnike. Dogodek je privabil kar 40 jadrancev iz različnih evropskih držav, ki so se pomerili v zahtevnih razmerah in dokazali, da šport ne pozna jezikovnih ovir.

Tekmovanje je potekalo v dveh razredih jadrnic – Mariner in Sportina, vsak s po petimi plovi. Sobota je bila namenjena kvalifikacijam, ki so določile najboljše posadke za nedeljski finalni del. Med plovi je bilo čutiti visoko raven zbranosti, natančnosti in predvsem usklajenosti znotraj posadk – mnoge od njih so bile mešane, z jadranci iz različnih držav.

Pogoji na vodi so bili vse prej kot enostavni. Prvi dan je postregel s soncem in močnim vetrom, ki je omogočal dinamično in hitro jadranje. V popoldanskem času pa so tekmovalce

presenetili toča, dež in kasneje še popolno brezvetrje – klasičen preizkus prilagodljivosti, tako za jadrarno spretnost kot ekipno sodelovanje.

Imela sem priložnost, da se kot članica pridružim mešani ekipi iz Turčije. Naša štiričlanska zasedba, sestavljena iz moških in žensk, je temeljila na sodelovanju, prilagajanju in skupnem cilju. Prilagoditi se drugemu sistemu dela in komunikacije je bila izjemno dragocena izkušnja. Naučila sem se, kako pomembni sta medsebojno zaupanje in hitro razumevanje – še posebej, ko jadraš v zahtevnih vremenskih pogojih.

Kljub zahtevnim razmeram je bila tekmovalna vnema ves čas na visoki ravni. Posadke so se borile po najboljših močeh, rezultati pa so pokazali izenačenost in kakovost vseh sodelujočih. Razred Mariner je postregel z napetim bo-

Jelena z jadranci iz Turčije

jem za prva mesta, kjer so o končni razvrstitvi odločale sekunde. V razredu Sportina so bile dirke nekoliko daljše, z več tehničnimi izzivi.

še enkrat potrdili, da jadralni veter piha tudi tam, kjer je tišina – in jo spreminja v izjemno zgodbo uspeha.

Tekmovala sem v dveh razredih – v razredu »Mariner« smo osvojili odlično 4. mesto, v razredu »Sportina« pa 6. mesto.

Tekmovanje ni bilo pomembno le z vidika športnih rezultatov, temveč tudi kot prostor za povezovanje gluhih jadrancev. Dogodek je omogočil izmenjavo izkušenj, nadgradnjo tehničnega znanja in predvsem krepitev mednarodnega sodelovanja. Gluhi športniki so s svojim nastopom znova pokazali, da komunikacija v jadrlnem športu presega besede – odločata gib, pogled in zaupanje.

Mednarodno tekmovanje v Giżycku ni zgolj športni dogodek, temveč simbol povezanosti in napredka gluhe jadralne skupnosti. Vztrajnost, predanost in športni duh vseh udeležencev so

Ena od jadrnic razreda Mariner

Postala sem ambasadorka vseživljenjskega učenja 2025

V ponedeljek, 12. maja, me je doletela izjemna čast. MOCIS, center za izobraževanje odraslih v Slovenj Gradcu, mi je namreč podelil priznanje oziroma naziv ambasadorke vseživljenjskega učenja 2025. To priznanje me je globoko ganilo, saj ni le priznanje, ampak pomeni tudi to, da so drugi v meni videli veliko več, kot si sama priznam. Res pa je, da ko so pred vsemi predstavili mojo zgodbo, sem komaj zadrževala solze ... Ker sem videla, da pred mano stojijo ljudje, ki verjamejo vame, v mojo moč znanja, vztrajnost in da lahko marsikaj prispevam skupnosti.

Moja pot ni bila vselej lahka. Z nešteto izzivi v srednji šoli in kasneje, a nisem nikoli obupala. Vedela sem, da zmorem in da sem sposobna veliko več, ampak nikoli nisem hitela in hlastala za ciljem. Samo prepustila sem se in iska-

la nove poti, ki so me pripeljale do sem, kjer sem sedaj. Res pa je bilo potrebno več dokazovanj in vztrajnosti, predvsem pa imeti vero vase.

Sem gluha ženska, ki že celo življenje verjame, da se učimo vse življenje. Ne samo zase, ampak tudi za druge. Delam kot novinarka in pri tem se veliko naučila, prav tako sem spoznala svet slovenskega znakovnega jezika kot raziskovalka skupine za razvoj slovenskega znakovnega in bila tudi glas tistih, ki pogosto ostajajo neslišane. Prav tako že vrsto let poučujem slovenski znakovni jezik na tečajih in v šoli za tolmače, z veseljem predstavljam svet gluhih in znakovni jezik po vrtcih, šolah in med širšo javnostjo. Moj cilj je preprost: ozavestiti širšo populacijo, predvsem mlade ter graditi mostove med gluhi in slišnimi, ustvarjati okolje razumevanja,

Generacijski center +
Sobivanje Generacij

Ambasadorka učenja 2025: Valerija Škof

- Valerija Škof je gluha od rojstva.
- Je prva gluha novinarka v Sloveniji.
- Je predstavnica Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, ki je razglasila kretnjo leta 2024 (mir).
- Aktivno širi svoja pridobljena znanja, poučuje slovenski znakovni jezik in tolmači ter je koordinatorka za razvoj znakovnega jezika.
- Čas prizadeva za vseživljenjskega učenja in možnosti.
- Ima dva hčera, ki imata šport, zelo aktivno življenje in govore v slovenski znakovni jezik.

sprejemanja in enakopravnega vključevanja.

Ljudem pomagam razumeti naš svet skozi naše oči, hkrati pa jim približam izkušnje gluhih, da bi jih bolje razumeli, spoštovali in sprejeli. Da smo lahko del vključujoče družbe.

Skrbim tudi za ozaveščanje o duševnem zdravju, še posebej med gluhih ženskami. Zato sem tako vesela, ko vidim, da lahko komu pomagam s svojimi izkušnjami ali pa z izkušnjami drugih gluhih žensk, še posebej v kampusu gluhih žensk, ki ga organiziramo vsako leto oktobra. Tudi sama vem, kako dragoceno je, ko nas nekdo posluša in razume.

Hvaležna sem centru MOCIS, da so me takoj sprejeli odprtih rok z idejo, da bi imela v Slovenj Gradcu predstavitev o gluhoti in nato še tečaj slovenskega znakovnega jezika. Zaradi toplih in prisrčnih ljudi v centru za izobraževa-

nje odraslih MOCIS v Slovenj Gradcu sem začela verjeti v dobro energijo in pozitivno zgodbo še naprej. Ko sem potrebovala tečaj in inštrukcije nemškega jezika zaradi svojega izobraževanja, so mi takoj priskočili na pomoč, za kar sem jim zelo hvaležna. A ni ostalo samo pri tem. Povedali so mi, da razmišljajo o tem, da bi mi podelili naziv ambasadorke vseživljenjskega učenja in vprašali, ali sem za to. Brez pomisleka in s ponosom sem seveda rekla, da mi je to v veliko čast.

To priznanje mi pomeni veliko. A ni samo moje. Posvečam ga vsem, ki učijo, se učijo, in delijo znanje naprej. Vsem, ki verjamejo, da učenje ne pozna meja, ne za gluhe ne za starejše, za nikogar. Hvala centru MOCIS za to izjemno priznanje, in hvala vsem, ki hodite ob meni na tej poti, saj ste tudi vi del moje zgodbe.

Izlet MDGN Slovenske Konjice v Rogaško Slatino

Stolp Kristal Rogaška Slatina

V soboto, 12. aprila 2025, so se člani Medobčinskega društva gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče udeležili organiziranega izleta v Rogaško Slatino.

Program izleta se je začel z obiskom Stolpa Kristal, najvišjega stolpa v Sloveniji, ki dosega viši-

Sprehod skozi zdraviliški park v Rogaški Slatini

no 106 metrov. Udeleženci so se na vrh stolpa povzpeli z dvigalom, od koder se z razgledne ploščadi odpira razgled na Rogaško Slatino in širšo okolico. Ob razgledu je bilo poskrbljeno tudi za sproščeno druženje ob kavi in fotografiranje.

Izlet se je nadaljeval z ogledom Aninega dvora, pomembnega kulturnega središča v Rogaški Slatini. V sklopu obiska so si udeleženci ogledali različne muzejske zbirke, med katerimi izstopajo steklarska, grafična, domoznanska, kraljeva, vodna zbirka in še mnoge druge. Vsaka izmed zbirk ponuja vpogled v bogato zgodovino, umetnost in značilnosti tega območja.

Po ogledu muzeja je sledil sprehod skozi zdraviliški park, ki slovi po urejeni krajini, arhitekturi in spokojnosti. Sončno vreme je dodatno prispevalo k prijetnemu vzdušju med udeleženci. Dan se je zaključil s skupnim kosilom.

Izlet v Rogaško Slatino je bil za člane društva priložnost za spoznavanje kulturne in naravne dediščine ter za krepitev medsebojnih vezi.

Člani MDGN Slovenske Konjice pred Aninim dvorom

Tradicionalni ribiški turnir na ribniku Videž

Branko Brumec, Silvester Škerget in Marjan Penič

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče je v soboto, 10. maja 2025, organiziralo **tradicionalni ribiški turnir** na priljubljenem ribniku Videž. Udeležence je v uvodu pozdravil delegat za šport MDGN Slovenske Konjice, **Branko Brumec**.

Tekmovanje je potekalo tako **ekipno** kot **posamično**, udeležilo pa se ga je **20 ribičev** iz **sedmih društev gluhih in naglušnih**: MDGN Slovenske Konjice, MDGN Velenje, DOOS Celjske regije, DGN Podravja Maribor, DGN Koroške, AURIS Kranj, DGN Ljubljana.

Ribiški turnir Videž – skupinska slika

Ribolov je trajal štiri ure, ribiči pa so skupaj ujeli **39.550 gramov rib**. 🐟 🐟

Po tekmovalnem delu je sledila **podelitev priznanj**, nato pa prijetno **kosilo in druženje** v sproščenem vzdušju.

Rezultati – posamezno:

1. mesto: Marjan Penič (MDGN Slovenske Konjice)
2. mesto: Silvester Škerget (MDGN Slovenske Konjice)
3. mesto: Ciril Rednak (MDGN Velenje)

Rezultati – ekipno:

1. mesto: MDGN Slovenke Konjice 1 (Marjan Penič in Silvester Škerget)
2. mesto: DOOS celjske regije (Miran Kolar in Silva Kolar)
3. mesto MDGN Velenje 1 (Ljubo Gotovnik in Franc Kos)

Dimni alarm, ki je rešil življenje

Pred nekaj dnevi je moja mama, ki živi v hiši, doživela grozljivo izkušnjo, ki pa bi se lahko končala še veliko huje – če ne bi imela dimnega alarma. Tisto noč je odšla spat okoli enajste ure. Ob eni uri zjutraj jo je iz spanca prebudilo piskanje – piskanje dimnega javljalnika, ki ga ji je prijatelj, povsem na lastno pobudo, pred časom namestil v kuhinjsko omarico.

Ko se je prebudila, je bil prostor že poln dima. Komaj se je prebila do kuhinje, kjer je zagledala ogenj. Dim, saje, črna po stropu – komaj je uspela pogasiti požar, nato pa odprla vsa okna in vrata. Pljuvala je črno. Po pregledu strokovnjakov se je izkazalo, da je prišlo do samovžiga v električnem stikalu pomivalnega stroja.

Dimni alarm ji je rešil življenje.

Z mamo je zdaj vse v redu, a posledice so ostale – nekaj dni strahu, neprespanih noči, veliko čiščenja in urejanja škode z zavarovalnico. Ta izkušnja nas je vse pretresla in želim opozoriti: **to se lahko zgodi vsakomur**. Zato apeliram – **namestite si dimni alarm v vaš dom. Morda vam nekoč reši življenje.**

Kaj pa osebe z okvaro sluha?

Gluhe in naglušne osebe ne morejo slišati zvočnih opozoril klasičnih dimnih ali ogljikovih

alarmov. Prav zato je še posebej pomembno, da imajo na voljo **prilagojene tehnične pripomočke**, ki jih lahko pravočasno opozorijo na nevarnost z **lučmi, vibracijami ali obvestili prek telefona**.

Med tehničnimi pripomočki, ki so vpisani na **uradni seznam ZIMI** (Zakona o izenačevanju možnosti invalidov), so:

Detekcija nevarnosti:

- ▶ **Javljalnik dima (TP-0033)** – zazna dim in sproži alarm.
- ▶ **Javljalnik ogljikovega monoksida (TP-0039)** – zazna nevaren plin brez vonja in barve.

Načini alarmiranja oseb z okvaro sluha:

- ▶ **Svetlobni in vibracijski signal (TP-0031)** – močna stroboskopska luč in vibrirajoča plošča pod vzglavnikom vas opozorita tudi med spanjem.
- ▶ **GSM/GPRS alarmiranje (TP-0034)** – alarm se prenese na stacionarne ali mobilne telefone, vključno s SMS sporočili. Vključiti je mogoče do 10 telefonskih števil (sorodniki, sosedi, pomoč v sili ipd.).

Vse te naprave so enostavne za uporabo in se lahko kupijo z **vrednotnico**.

Kje jih lahko dobite?

Podjetje Detektor sistemi d.o.o. je dobavitelj teh pripomočkov za gluhe, naglušne in gluhoslepe. Njihovi izdelki so objavljeni tudi v **Uradnem listu RS št. 58 z dne 29. 4. 2022** in so primerni za pridobitev s pomočjo vrednotnic ZIMI.

Naj bo ta zgodba opomnik – **življenje je dragoceno. Z majhno napravo lahko preprečimo tragedijo.**

Prikaz možnosti uporabe sistema alarmiranja za gluhe in naglušne osebe.

Janezu Svetetu v slovo

*Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.
(T. Pavček)*

Pridejo trenutki, ko je treba reči zbogom in se posloviti od ljudi, ki smo jih imeli radi. Polni bolečine in žalosti smo se poslovili od priljubljenega člana Mestnega društva gluhih Ljubljana in folklorista skupine Veselje, košarkarja v reprezentanci gluhih Slovenije.

Janez se je rodil novembra leta 1955, zaradi bolezní v otroških letih se mu je poslabšal sluh.

Obiskoval je osnovno šolo na Zavodu za gluho mladino v Ljubljani, izučil se je za kovinostrugarja in v podjetju Elma na Črnučah v Ljubljani ostal zaposlen do stečaja podjetja. Njegov najboljši prijatelj Marjan Repše ga je potem vzel v svoje podjetje Orodjarstvo, kjer je delal do upokojitve.

Zelo je bil aktiven v športu gluhih, ukvarjal se je s košarko. Igral je za klub Komet in za košarkarsko reprezentanco gluhih Slovenije. Z reprezentanco se je leta 1992 prvič udeležil evropskega prvenstva gluhih v košarki v Izraelu, ko so osvojili 4. mesto.

Rad je hodil na folklorne vaje, kjer se je zelo sprostil z različnimi folklornimi plesi. S folklorno skupino Veselje je plesal na različnih festivalih in dogodkih. Redno je prihajal v društvo, vedno nasmejan in dobre volje, rad je poklepetal s svojimi prijateljicami in prijatelji. Še posebej rad je imel priljubljeno igro s kartami tarok; vsako sredo je s svojimi prijatelji dolge ure igral partije taroka in veselo debatiral. Bil je zelo aktiven in dolgoletni član upravnega odbora Mestnega društva gluhih Ljubljana. Vedno je bil pripravljen priskočiti na pomoč pri prostovoljnih akcijah društva.

Dragi Janez, tam, kamor si odšel, ni več solza, ni bolečine, le mir in neskončna tišina. Prezgodaj in prehitro si odšel, v društvu te bomo neizmerno pogrešali, ostal boš v srcih članov društva, prijateljic in prijateljev.

Janez, zelo hvaležni smo za vse, kar si prispeval v društvu, za sodelovanje v folklorni skupini, kjer si tako rad plesal, in za dosežke v košarki.

Naj ti bo rahla zemlja in počivaj v miru!

34.
SOF

SLOVENSKI OGLAŠEVALSKI FESTIVAL

15. IN 16. MAJ 2025

GRANDO, PORTOROŽ

Uspeh Agencije Povem, Mastercard in ZDGNS

Kampanje so kot sledi, ki jih puščamo v kolektivnem spominu!

Na letošnjem SOF-u je **žirija nagradila naročnike**, ki so ustvarili najbolj **kreativne, drzne, učinkovite**, pa tudi **zabavne kampanje**. Nekatere niso osvojile samo pozornost, ampak so se **globoko dotaknile ljudi in presegle generacijske meje**. S svojo **inovativnostjo in čustveno resonanco so številne pokazale moč, da spreminjajo percepcije in puščajo trajne sledi v kolektivnem spominu**.

Nagrade so tako **priznanje ustvarjalni viziji, ki premika meje in odpira nova poglavja v svetu oglaševanja**, ki ni le tržno-komunikacijski, temveč tudi **družbeno pomemben in navdihujoč**.

Veliki nagradi

Veliki nagradi 34. SOF-a sta šli v roke kampanjama, ki premikata meje in dokazujeta, da lahko udarne iniciative resnično spreminjajo tudi družbo. Kampanja »*Geste vključenosti | Finančno opismenjevanje*«, **Mastercard Slovenija**, je odprla pomemben dialog o dostopnosti in vključevanju.

Kampanja »*Ali tveganje živi na vašem naslovu?*« **Zavarovalnice Triglav** pa je s premišljeno komunikacijo o varnosti in zavedanju tveganj dokazala, da je mogoče kompleksne teme približati ljudem na jasen, relevanten in učinkovit način.

Zlate nagrade

Žirija je letos podelila kar **33 zlatih nagrad**! S tem je pokazala, da nagrajuje več kot le dobro

oblikovane oglase – **prepoznala je moč idej, ki sežejo onkraj klasičnega oglaševanja in pomembno vplivajo na družbo.**

Nagrade so prejeli naročniki, ki so zaupali **drznosti, ustvarjalnosti in učinkovitosti**, ter **skupaj s svojimi agencijami ustvarili kampanje**, ki so bile **zabavne, ganljive, premišljene** – kot tudi **take, ki so se nas dotaknile**. Takšne, ki niso ostale le v okvirjih medijskih zakupov, temveč so segle globoko v srca ljudi.

Srebrne nagrade

Za številne nagrajence se je srebro svetilo tako močno kot zlato, saj so ga prejeli prvič, spet za

druge, je srebro pomenilo motivacija, da bo prihodnje leto zagotovo sledila zlata nagrada. Dejstvo pa je, da je letos SOF žirija ocenila, da si kar **45 kampanj** zasluži **srebrno odličje!**

Srebrne nagrade so letos simbolizirale nekaj več – **obetajočo prihodnost** in dokaz, da **odličnost ni vedno le na vrhu**, temveč tudi **v pogumu, da vztrajaš in rasteš.**

SOF je tako znova pokazal, da **uspeh ne nosi vedno ene same barve – nosi zgodbo, vizijo in predanost, ki se meri v idejah, ne v barvi nagrade!**

Čeprav so nagrade letošnjega SOF-a že »našle« svoje nove lastnike, **najboljše kampanje ostajajo – kot trajni odtis poguma, vizije in ustvarjalnosti!**

Hvala **naročnikom, oglaševalskim agencijam, produkcijskim hišam** in vsem, ki ste **s strastjo in predanostjo soustvarili presežke**, ki so nas na letošnjem SOF-u **navdihnili, presenetili in spomnili, kako velik vpliv ima lahko dobra ideja** – in **kako pomembna je naša industrija, ki s kreativnostjo premika meje in poganja kolesje družbenega napredka.**

Dosežki projekta Prispevaj kretnjo

Geste vključenosti

Iniciativa prispevajkretnjo.si

- 🏆 4x zlata nagrada na 34. SOFu
- 🥈 2x srebrna nagrada na BalCannes
- 🥉 1x bronasta nagrada na BalCannes
- 🏆 2x zlata nagrada na Digg

Geste Vključenosti

Finančno opismenjevanje

- 🏆 VELIKA nagrada na 34. SOFu
- 🏆 2x zlata nagrada na 34. SOFu
- 🥈 1x srebrna nagrada na 34. SOFu

Geste vključenosti

Družbeni eksperiment

- 🥈 srebrna nagrada na 34. SOFu

ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH
IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE

Razumeti
svet okoli sebe:

neprecenljivo

prispevajkretnjo.si